

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pocztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul Czarnackiego 18.

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drudzy 30 ct. — Przewodnik przenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

Ogłoszenie przedpłaty.

Przedpłata na *Gazetę Lwowską* wynosi:

Całorocznie w miejscu: 12 zł. pocztą: 16 zł. półrocznie (od 1. stycznia do końca czerwca): w miejscu 6 zł pocztą 8 zł. ćwierćrocznie (od 1. stycznia do końca marca) w miejscu 3 zł pocztą 4 zł. miesięcznie (od 1. do końca każdego miesiąca) w miejscu 1 zł. pocztą 1 zł. 35 ct.

Przenumerowanie cało i półroczni otrzymują Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej* bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drudzy 30 ct. Przewodnik przenumerowany osobno kosztuje rocznie 4 zł.

Celem wczesnego ustalenia stopy nakładowej, upraszamy o rychłe nadsyłanie przedpłaty.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała Antoniego Osiadacza tymczasowego nauczyciela w Lackiem wielkiem rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Lackiem wielkiem.

C. k. krajowa rada szkolna zamianowała Gabryela Szustykiewicza, tymczasowego nauczyciela w Sielcu bieńkowym rzeczywistym kierującym nauczycielem szkoły etatowej w Dobrotworze.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała prowizorycznego nauczyciela w Załóżkach starych Jana Barskiego rzeczywistym nauczycielem i kierownikiem szkoły etatowej w Zborowie z roczną płacą 350 zł. i z dodatkiem za kierownictwo w kwocie 50 zł. w. a.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała Antoniego Szarka tymczasowego kierującego nauczyciela przy szkole pospolitej męskiej w Kopyczyńcach, rzeczywistym kierującym nauczycielem tejże szkoły.

Dyrekcya c. k. komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych podaje niniejszem do wiadomości, iż egzamina na nauczycieli i nauczycielki szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, przypadające na pierwszy termin tegoroczny, rozpoczną się dnia 8 Lutego o godzinie 8mej z rana w zabudowaniu seminaryum nauczycielskiego (Chorażczyzna, ul. Kalecza nr. 5.)

Podania, wystosowane do komisji egzaminacyjnej pod adresem dopieroco wskazanym, zawierają: a) skreślenie żywota i sposobu kształcenia się, świadectwami poparte, b) świadectwo dojrzałości, w seminaryum uzyskane, c) dowód praktyki szkolnej.

Kandydaci (kandydatki), którzy nie kończyli nauk w publicznem seminaryum, winni także załączyć świadectwo zdrowia.

W myśl rozporządzenia W. c. k. ministeryum wyznań i oświecenia z dnia 2go Września 1874 l. 11608, które ułatwienie zawarte w §. 32gim rozporządzenia tejże W. c. k. władzy z d. 26. Lutego 1873 l. 1023 rozciągnęło na dalsze trzy lata t. j. do końca r. 1878 — wolno zgłaszać się do egzaminów nauczycielskich i takim kandydatom i kandydatkom, którzy nie mają świadectw dojrzałości i dowodów odbytej praktyki szkolnej.

Opłaty w kwocie trzech zł. w. a. od egzaminu do szkół pospolitych, a w kwocie sześciu zł. od egzaminu do szkół wydziałowych, składać należy w c. k. kasie głównej we Lwowie, a kwity doręczyć dyrektorowi komisji.

Komisya przyjmuje podania kandydatów i kandydatek do dnia 25go Stycznia r. b.

We Lwowie d. 6. Stycznia 1875.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 8. stycznia.

W chwili feryi parlamentarnych trudno wymagać, ażeby sytuacja wewnętrzna zmieniła się w ciągu 24 godzin. To też nie dziwimy się, że w ostatnich dziennikach wiedeńskich rubryka spraw wewnętrznych wygląda tak samo jak przedwczoraj. Sprawy czeskie i mowa noworoczna K. Tiszy stanowią jedyny temat. Co do spraw czeskich zaszedł tylko ten świeży wypadek, że młodoczeska frakcja odpowiadając odmownie na wezwanie prezydium Izby deputowanych do pojawienia się w parlamencie, nie przyłączy się tym razem jak dawniej do frakcji staroczeskiej, lecz wystosuje osobne pismo. W Czechach panuje zawsze przekonanie, że owe memoryały, które deputowani czescy uzasadniają corocznie swoje usunięcie się od czynności parlamentarnych, zaraz albo w niedalekiej przyszłości wywrą wpływ na system polityki wewnętrznej. Poznać to można z szczegółowego przedstawienia motywów politycznych i pretensjonalnego tonu owych memoryałów. Zapewne więc i młodo-czescy deputowani nie poprzestaną na prostem uwiadomieniu, że nie przybędą do Rady państwa, lecz zechcą złożyć obszerne wyznanie wiary, przedstawić swój program i wskazać zastrzeżenia, pod jakimi gotowi są wejść na drogę czynnej i dodatniej polityki. Można być bardzo rozciekawionym na treść tego aktu, bo młodoczeska frakcja zasiadłszy w sejmie a unikając ciągle Rady państwa, popełnia taką niekonsekwencyę polityczną, że na jej zamaskowanie wytyczył musi cały swój spryt i sofisterję.

Mowa noworoczna K. Tiszy zaniepokoiła już i deputowanych austriackich, bo każdy głębszy polityk musi wziąć pod rozwagę pytanie, co by się stało, jeżeli stronnictwo Tiszy uzyskawszy większość w tegorocznych wyborach, postawi-

łoby przy rewizji zmiennych działów ugody z r. 1867 takie wymagania, jakich domyśleć się można z tonu i wyraźnego brzmienia owej mowy? Sądząc z prywatnie objawionego zdania wybitniejszych członków Rady państwa o usposobieniu całego stronnictwa wiernokonstytucyjnego, możnaby już dzisiaj przypuścić, że przy rewizji ugody węgierskiej będzie ono przemawiać za utrzymaniem dzisiejszego stanu rzeczy bez zmiany. Na stanowczy opór tego stronnictwa natrafi mianowicie wszelka dążność do zmiany postanowień ugodowych o kwotach, które Węgrzy przyczyniają się do procentów ogólnego długu państwa i wydatków na wspólne potrzeby. Na większą gotowość do uwzględnienia mógłby liczyć wniosek o zmianę stosunków cłowych i stanowiska wobec banku narodowego. Wszystkie te kombinacje są jednakże jeszcze wcale przedwczesne, bo na razie Węgrom nie grozi zwycięstwo wyborcze K. Tiszy, chociaż dąży on do tego tak usilnie, że już teraz przymila się do stronnictwa konserwatywnego. Sojusz K. Tiszy z baronem Sennyeyem zakrawałby na żart chyba, ale wśród dzisiejszego zamieszania w Węgrzech nawet i taka pogłoska zajmuje na prawdę polityków załitawskich.

Z wielką lekkomyślnością przypisywaną bywa dzisiaj rozmaitym organom ceha półurzędowa, chociaż prowadzą one politykę na własną rękę i na własną też rękę popisują dziwaczne konceptami. Dziennik, któremu należy na tem, ażeby uchodził za organ niezawisły, prostuje skwapliwie błędną opinię o jego charakterze i stosunku do kół rządowych. Ale takich dzienników jest mało. Wielu wrzekomo półurzędowym organom podoba się ta zabawka, więc czasem publiczność czytająca czysto redakcyjne elukubracye, łądzi się długo przypuszczeniem, że ma poniekąd przed sobą objaw opinii przemagającej w kołach rządowych. Szczególnie o rosyjskich dziennikach panuje w publicystyce europejskiej często najfałszywsze przekonanie i potrzeba

4)

HOSPODARSKA GŁOWA

Opowiadanie JM. Pana Wita Narwoya

Rotmistrza gwardyi konnej koronnej.

Anno Domini 1777.

(Ciąg dalszy.)

JMpan generał Seeger grzecznie i po ludzku mnie przyjął, rekomendacye odczytał, uprzejmie wysłuchał, ale widziałem, jak mu po ustach uśmiech biegał, na poły kurtoazyja na poły złośliwością zaprawny.

— Załuję Waćpana, mości rotmistrzu, rzecze mi po niemiecku — że na ordynansie swym dużo czasu strawisz a rzetelnie go nie wypełnisz, choćbyś najlepiej się o to starał, a ja najlepiej chciał. Co po panach konfederatach tu w tym świeżo rewindykowanym kraju lub w innych ziemiach Jego Cesarskiej Mości zostało, tego nawet konsygnacyi nie mamy. Jeden tylko pan krajs-hauptmann Heitter z Krakowa i z Tyńca registr zabranej armatury nam przysłał, a o reszcie sami my nie wiemy. Nim to z Preszowa nadejdzie, a z Białej, a z Tyńca, a od Sanoka — tedy czasu popłynie dużo a Waćpanu nieraz dobrze markotno się zrobi. A żebyś Waćpan broń Boże nie myślał, że cię zwodzić chce, to ci daje oficerski parol, jak żołnierz żołnierzowi, że my sami nie wiemy, co mamy, a co nam dopiero wiedzieć, czyje to, czy wasze, czy prywatne?... Nas samych za nos wodzą, jakby żarty nie pocziwie czyniąc, i to jeszcze kto? nasi własni cesarscy oficyaliści. Abyś *exemplum* miał, patrz owo, widzisz to pismo? delacya to jest od jednego pocztmagistra; Florian łączywa się kanalja; ten nam pisze, że graf

Mniszech w Dukli całą baterję konfederackich armat u siebie ma, a drugą w Kresowicach ukrył. Posłałem tam zaraz detaszament huzarów, rewizję surową uczynić kazałem — ano patrz, moździerz jednego nie było; mizerną chyba pełniętą wiatówkę znalezione z mystem gniazdem w wylocie... tedy patrz jak nas właśnie nasi ludzie oklamują, bo między nimi *pessima gens delatorum* jest, którą ja jako oficer całym affektem mojej duszy brzydzę się i pogardzam.

— Na jakich to koniec przyjdzie? — pytam na to — bo już ja JWp. generałowi na kawalerskie słowo wierzę, i zapewnieniem Waćpana jestem syt, ale ordynans mój taki głodny jak był. Z niczem odprawić się nie dam, jak przyjdzie na to, i natrętnym być muszę, choć to nie w mojej naturze ale w missyi mojej leży. Tego rząd Cesarzowej Jejmości rzymskiej nie neguje, że armatura pozostala, a jeśli osobom prywatnym wydane być ma, co ich własnością jest, tedy czemużby prawa Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i rządu króla Jejmości, mego miłościwego Monarchy, za nie być miały? Widziałem ja, że się Waćpan panie generale coś dziwnie uśmiechnął zaraz z początku dyskursu naszego, a już ja nie uśmiechu tego, ale grzecznych słów Waćpana trzymać się chcę i będę, bo gdyby to przekwinty być miały z ordynansu mego, tedy ja przeciw temu całą siłą protestować się będę. Pierwszy Waćpan, panie generale, o kawalerskich sentymentach wspomniał, i pierwszy parol oficerski w dyskursie nawiódł; za słowo teraz Waćpana biorę. Szlachcie jestem tak jak Waćpan, i oficer taki jak Waćpan, panie generale, bo przy nierównej szarzy, równy przecie bandolet złoty u szpady mamy. Nie strzelaliśmy nigdy do siebie, a wierzą mi Mości generale, że nie z mojej winy; grafem Altonem na to się świadczę, co mnie tu przed czterema laty we

Lwowie poznał; czy strzelać zaś jeszcze do siebie nie będziemy, u Boga to na wyroku wisi — owo więc jak na oficerów, i z uczciwym respektem dystansu naszych szarż to mówię: jak na kamradów przystało, powiedz mi Waćpan, czy w takiej odpowiedzi, jaką ja dostaję tutaj, satysfakcyą byś miał, a kontent odszedł?...

Wypatrzył się na mnie generał Seeger dużemi oczyma, że tak rezolutnie a śmiało mówię, ale miasto w tem lezye swej rangi widzieć, po kawalersku to wziął, a za ów uśmiech swój przeproszać grzecznie począł, parolem honorowym się świadcząc, jako mnie ani obrazić nie chciał, ani lekceważenia intencji najmniejszej nie miał. Tedy podał mi rękę, i prosił z szczerą miną, aby *b-uderschaft* między nami była. Ja zaś rad byłem, że słowa moje nie na wiatr poszły, bo na to się twardo rezolwowałem, w niczem despekcie nie znieść, najmniejszego kontemptu płazem nie puścić, drażliwą ambicyą się we wszystkim wodzić, aby ani oficerzy polskiej, ani majestatowi króla JMci nie uchybiono.

— Czegoż tedy Waćpan chcesz, abym uczynił? — pyta mnie generał Seeger — z miłego serca Waćpanu zrobię, co w mocy mojej jest, a nawet, choćby i trochę pozato... Jeżeli na parol honorowy wierzysz, tedy przyjm radę odemnie; a pewien bądź Waćpan, że dla tego tylko ją ofiaruję, aby ci spełnienie ordynansu ułatwić i czasu oszczędzić.

— Wdzięcznym sercem dziękuję — mówię ja na to — i rady Waszmości panie generale mile słuchać obiecuje. Ale Waćpan wiesz, że słuchać a usłuchać, daleka rzecz jest i nie zawsze to oboje w parze z sobą chadza, tedy, z respektem proszę, wyrozumieć a już darować to Waćpan zechcesz, jeśli w każdym razie wdzięcznym, nie w każdym posłusznym będę..

— Tak mi się właśnie Waćpan podobasz, mości rotmistrzu — rzecze na to generał Seeger — gniwać się nie będę jeżeli ja swoje powiem, a ty swoje zrobisz. Gdybym na Waćpana miejscu był, tak bym sam poczynął sobie. Zaraz konsygnacye wszystkie i to co z jakichkolwiek lustracyj załóg i generalności konfederackich tu w papierach naszych mamy, Waćpanu wyszukać każe, i do grafa Riancourt sam pójdę, i to co on ma, wezmę. Wszystko to przedłożone Waćpanu będzie, a Waćpan wybieraj, na domysł czy na sumienie, na przekonanie czy na hazard, w to ani wchodzić mogę ani chcę, co z tego wszystkiego za własność Jego Mości Króla Polskiego i Rzeczypospolitej uważasz. Jak wybierzesz, uroczycie i pisemnie się oprotestuj i za rzecz skarbu polskiego deklaruj, a ja honorem Waćpanu ręczę, że na to areszt położę i że na żadną prywatną reklamacyę nic z tego nie wydaję, a już w tem moja głowa będzie, aby i pan graf Auersperg Excellencya i generał-lejtnant d'Alton takową decyzyę moją w zupełności konfirmowali... A to jedna jest tylko droga, abyś Waćpan swoje zrobił, po instancyach się nie włóczył i czasu dużo nie tracił, chyba że Waćpan gościem miłym u nas będziesz... Mówię ja na to:

— Mocno wdzięczny jestem Waszmości, panie generale, za takową grzeczność komplementu; ale posłaniec nie gość, a choćbym w Waćpanu i w jego niektórych kolegach uprzejmych miał gospodarzy, tak by to przecie nie osłodziło gorzkości, że w tem miejscu gościem już tylko, gdzie przed laty kilku był gospodarzem..

Generał Seeger poważnym ale szlachetnym milczeniem to przyjął, słówka nie wyrzekł, jeno głowę nieco pochylił, jakoby dać do poznania chciał, że sens cały i sentyment w tych słowach moich zawarty, dobrze rozumie i ceni. Tedy ja, aby nie przedłużać

dopiero przykrego zawodu, ażeby prawda na wierzch wyszła. Dotąd n. p. uważano wszędzie jeden z dzienników petersburskich za organ inspirowany czy nawet pofurzędowy *par excellence*, powtarzano skwapliwie jego artykuły i na ich tle osnawiano fantastyczne kombinacje o polityce, planach i zamiarach rządu. Dopiero teraz wyruszył ten dziennik z konceptem tak niezgrabnym, że na długo może stracić dotychczasowe znaczenie swoje pomiędzy kolegami zagranicznymi. Wystąpił on bowiem w energicznym artykule przeciw ks. Bismarckowi i z aktów dyplomatycznych—odczytanych w procesie hr. Arnima—wysnuł zarzut, że polityka niemiecka dąży tylko do ucisku i przewagi Niemiec nad wszystkimi innymi narodami a tem samem zostaje w jaskrawej sprzeczności z polityką Rossyi, która broniąc własnych interesów nie czyha na cudzą zgubę. Gdyby zarzut ten wymierzony był tylko przeciw polityce ks. Bismarcka w obec Francji, mógłby liczyć na pewną pobłażliwość, bo noty wysyłane do hr. Arnima, istotnie zdradzały niemal w każdym ustępie niechęć ku Francji. Ale organ petersburski stanął na stanowisku ogólnem i ciska dotkliwymi zarzutami z taką odwagą, jak gdyby zanosilo się na zerwanie stosunków przyjaźni pomiędzy Niemcami a Rossją. Że o tem nawet nie śni się nikomu, że proces hr. Arnima nie obudził w Petersburgu ani niechęci ani nawet żalu do ks. Bismarcka, to stwierdzono już dobitnie i w sposób wykluczający wszelką wątpliwość. Dziennikarstwo europejskie otrzymało dobrą naukę, ażeby nadal nie tak lekkomyślnie przypisywało charakter pofurzędowy dziennikom, które do tego nie mają żadnej pretensyi.

Niemcy nie bardzo zatruwają się obwołaniem Don Alfonsa królem hiszpańskim, ale z drugiej strony wypadek ten nie jest dla nich tak obojętnym, jak przedstawić usiłują organa berlińskie. Niemile dotknąć musiał ks. Bismarcka już sam fakt, że tak łatwo i szybko obalono rząd uznany niedawno uroczystie przez większość mocarstw europejskich, a popierany otwarcie przez rząd niemiecki. Łatwo można znieść tę niechęć niespodzianką, gdyby po Serranie nastąpił w Madrycie rząd szczerze liberalny. Alfons XII zapewnia wprawdzie, że będzie monarchą konstytucyjnym i liberalnym, ale trzeba się z góry na to przygotować, że Niemców nie zadowoli ani jego konstytucjonalizm, ani liberalizm. Nowy król hiszpański jest Bourbonem, a chociażby przykra szkoła życia wyleczyła go z

tego milczenia, które i delikatne było i ambarasem przejąć mogło generała, zaraz do rzeczy wracam i mówię:

— Wielce mnie to kontentuje, że rady Waćpana mości generale nie tylko wysłuchać ale i posłuchać mogą. Jedno tylko z osobna tu kładę, że nie jak Waćpan rzekł, między domysłem a przeświadczeniem różnicy nie robiąc, ale przeciwnie z samego fundamentu sumienia mego wybierać będę. Jakoż z góry tu deklaruję, że armaturę wszelką grubszą, któraby na sobie cechy wyraźne moderunków autoramentowych miała, strzelbę fortieczną z tych miejsc wywiezioną, które teraz jeszcze do *territorium* Rzptej należą, i kasy regimentowe zabrane, jeśli w gotówce są jakie, za własność rządu króla Jego Mości, Monarchy mego, uważam, takowe reklamuję i protestem solennym obciążam.

— Spiszcie to Waćpan formalnie i dokument z tego, jak należy uczyni — odpowiedział mi na to generał Seeger — a ja potem Waćpana zaproszę, aby osobno z tobą tu w generalnym sztabie protokół spisać. Wtedy Waćpan z ordynansu się złatwisz i do Warszawy powracać możesz.

Na tem owo skończył się dyskurs mój z generałem Seegerem, który tak grzeczny był, że na drugi dzień zaraz z adjutantem swym mnie wizytował, co już wielki fawor był i respekt mojej osobie w całym cesarskim garnizonie zapewniał. A to nie z żadnej osobistej i prywatnej próżności miło mi było, bom tu ambicji własnej żadnej nie miał, jeno dla tego, że ten komplement do mego ordynansu i do mojej szarży, jako oficera króla Jego Mości i Rzptej, stosowałem, a mocno o to troskliwy byłem, aby takowy charakter mój jak należało, uczciwie był szanowany, co u obcych i przy nieszczęsnej onej mizeryi naszej nie zawsze z łatwością było.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

tradycyjnych przymiotów tej rodziny monarchicznej, to zawsze nie będzie on liberalniejszym od króla Wiktora Emanuela. A przecież wiadomo, z jaką nieufnością patrzy niemiecki świat polityczny na liberalizm rządu włoskiego. Dziennikarstwo niemieckie wcale nie tai swojego niezadowolenia i zarzuca Minghettemu nieustannie trwożliwość i chwiejność w obec Stolicy Apostolskiej i stronnictwa ultramontańskiego.

W francuskim obozie republikańskim wypadki hiszpańskie sprawiły bardzo silne wrażenie, może tak samo silne jak pomiędzy republikanami hiszpańskimi. Ale wrażliwe usposobienie Francuza pozwała mu prędko otrząść się z obaw i pogodzić się z faktami dokonaniem. Tydzień za ledwie minął od pronunciamiento hiszpańskiego a już dzisiaj republikanie francuscy są uspokojeni i pocieszają się wnioskami wysnutymi wrzekomo przez samego Thiersa z niekrwawej rewolucyi hiszpańskiej. Rewolucya ta, tak rozumują republikańskie organa we Francji, przyniesie Francji tę wielką korzyść, że uwolni ją od wszelkich trosk o południową granicę. Chociażby nawet Karliści nie złożyli broni i nie zostali zupełnie rozbici a tem samem Francya zmuszoną była strzedz nadal ściśle pyrenejskiej granicy, to zawsze spodziewać się można, że nowy rząd hiszpański nie będzie szukał powodów do nieporozumień dyplomatycznych i nie będzie tak skwapliwie jak Serrano apelował do potęgi cesarstwa niemieckiego. Dla republikanów francuskich obwołanie don Alfonsa królem jest wypadkiem wcale niepożądanym, bo podniesie otuchę wszystkich stronnictw monarchicznych. Ale i na to znaleźli już pociechę republikańskie organa także wrzekomo w słowach Thiersa. Powrót Bourbonów do Hiszpanii spotęguje rozterkę pomiędzy legitymistami i orleanistami a bonapartyści nie mogą liczyć na to, że w szeregach armii pojawi się cesarski Martinez Campos, bo do pronunciamenta najstosowniejszą była chwila pierwszego wrażenia. Chwila ta minęła niepowrotnie, więc krok podobny byłby już o wiele niebezpieczniejszym i niepewniejszym. Otóż ta pociecha jest najstabszą. Mniemamy bowiem, że rząd francuski i nadal musi być zarówno czujnym i podejrzliwym w obec umizgów bonapartystowskich do armii, jeżeli mu szczerze zależy na utrzymaniu pozornej republiki a właściwie jeżeli jest stanowczo nieprzyjawnym restauracyi przygotowywanej przez Rouhera. Niema bowiem wątpliwości, że odtąd stosunki hiszpańskie zaczną się coraz więcej ustalać a francuskie pozostaną w dzisiejszym stanie rozstroju, jeżeli jeszcze więcej się nie rozsprzęgną. Widok korzyści osiągniętych przez restauracyę monarchiczną w sąsiednim kraju, ożywi we Francji tęsknotę za ustaleniem stosunkami a to właśnie byłoby zachętą dla francuskiego Martinezza Campos.

Przegląd polityczny.

Austria-Węgry. Doniesienie dzienników wiedeńskich o zjeździe federalistów w Wiedniu w d. 22 i 23 b. m. było nieuzasadnioną pogłoską.

— C. k. geologiczny zakład państwowy obchodził dnia 5 b. m. 25 rocznicę swego istnienia. Z tego powodu odbyło się uroczyste posiedzenie, na którym minister oświaty dr. Stremayr złożył zakładowi życzenia a radca dworu Franciszek Hauer, dyrektor tego zakładu, miał stosowną mowę. Na to posiedzenie przybyli Najd. Arcyksięża Karol Ludwik, Ludwik Wiktor i Rainer.

— Najj. Pan sankcyonował dwie ustawy uchwalone przez sejm niższoaustriacki a to o budowie i utrzymaniu dróg publicznych, nie eraryalnych, i o zmianie §§ 52 i 64 ustawy o polityce ogniowej dla niższej Austrii.

— Najj. Pan zatwierdził d. 15. grudnia 1874 statuta akademii górniczej w Leoben. Ma ona na celu teoretyczne i o ile możności także praktyczne wykształcenie w górnictwie i hutnictwie. Zawiera ona w sobie: oddział ogólny dla tych umiejętności, które stanowią podstawę do studiów fachowych; szkołę fachową dla górnictwa; szkołę fachową dla hutnictwa. Z wykładami są połączone ćwiczenia praktyczne i wydziałki naukowe. P. minister rolnictwa za-

twierdził obecnie plan naukowy tej akademii. Przyjmowanie słuchaczy odbywa się na początku każdego półrocza przez komisję; w ciągu półrocza może nastąpić przyjęcie tylko za zezwoleniem ministra. Słuchacze dzielą się na zwyczajnych i nadzwyczajnych; słuchacz zwyczajny musi wykazać się świadectwem dojrzałości z gimnazjum lub szkoły realnej. Akademia górnicza w Leoben podlega ministerstwu rolnictwa.

— Ankieta zwołana przez węgierskie ministerstwo dla sprawy lichwy ukończyła już swą pracę i oświadczyła się przeciw zaprowadzeniu maksymalnej stopy procentowej. Minister sprawiedliwości przyrzekł, że skorzysta z uwag i opinii członków komisji.

Niemcy. *Provincial Corresp.* pisze o sprawie hiszpańskiej: „Ostatnia zmiana w Hiszpanii nie była wprawdzie nieprzewidziana, ale zaszła wcześniej niż jej oczekiwano. Ze dotychczasowa władza rządowa nie będzie trwać zawsze, ale jest tylko przejściową, przypuszczano z góry ze strony, z której ta władza uznana została i już wypowiedziano. (w mowie ks. Bismarcka 4. grudnia; Red.) Za cel uznania tego uważano utrzymanie resztek podstaw organizacyi państwa dla przyszłego porządku publicznego. Wszystkie oznaki zdają się przemawiać za tem, że nadzieja ta spełniona zostanie ostatnim obrotem rzeczy.“

— Ks. Bismarck ma być znów chory na reumatyzm i nie wychodzi z domu, jak piszą dzienniki berlińskie. Może też są jeszcze inne powody tego niewychodzenia z domu. *Nordd. Allg. Ztg.* napisała bowiem temi dniami: „W tych tygodniach krążyła w dziennikach wiadomość, jakoby prezydent polityki berlińskiej oznajmił, że nie zdoła strzedz ks. Bismarcka przed nowymi zamachami morderczymi. Takiego oświadczenia nie zrobiono; jednakże byłoby ono tylko stwierdzeniem faktu, gdyż najlepiej nawet urządzona policya nie jest w stanie zabezpieczyć jakiejś osoby w ludnej stolicy od napadów skrytobójczych. Były zaś i są powody do ostrzegania księcia.“

Na dziś dość tej wzmianki.“

Francya. O konferencyi parlamentarnej w pałacu elizejskim pisze pofurzędowy *Moniteur*: „Marszałek Mac-Mahon zna już dokładnie zapatrywania stronnictw umiarkowanych Zgromadzenia narodowego na najważniejsze sprawy polityczne. Nie utrzymując wcale, jakoby konferencya osiągnęła w zupełności cel, musimy przestrzedz przed doniesieniami niektórych dzienników o jej rezultacie. Wiele dzienników podnosi trudności położenia i chce wzmóc w swoich czytelników, że wobec zlej woli prawicy i prawego centrum, marszałek Mac-Mahon musi się oświadczyć za rozwiązaniem Zgromadzenia, ażeby proklamować republikańską formę rządu. Tak daleko jeszcze rzeczy nie zaszły. Nikt nie może zaprzeczyć, że w Zgromadzeniu narodowym panuje ogromne nieporozumienie w kwestjach zasadniczych; zdaje się, że żaden deputowany nie jest wolny od uprzedzeń; marszałek Mac-Mahon jeden wolnym od nich, spodziewamy się więc, że uczyni on krok zbawienny dla interesów, które mu powierzone zostały. Jest rzeczą prawdopodobną, że prezydent republiki wkrótce spowodowany zostanie do wypowiedzenia swoich zapatrywań o dzisiejszej sytuacji. (Już je wyraził w mesażu, odczytanym 6. b. m. Red.) Pośród wszystkich niepewności położenia i sporów między stronnictwami parlamentarnymi jedno tylko jest pewnem a mianowicie, że zwierzchnik państwa nie odstąpi, od żądania, ażeby Zgromadzenie narodowe uorganizowało jego władze. Nasze wiadomości prywatne pozwalają nam donieść, że chociaż konferencya w pałacu elizejskim niedoprowadziła do porozumienia wszystkich stronnictw umiarkowanych, to jednak wyłynęła na porozumienie między prawem a lewym centrum, które obecnie różnią się już tylko w sprawach bardzo podprzednej wagi. Zresztą konferencya, jako taka, nie miała na celu załatwić spraw, lecz poruszyć je tylko. Marszałek Mac-Mahon jako zwierzchnik państwa spełnił swój obowiązek; powołał on najznakomitszych członków Zgromadzenia narodowego, chcąc osiągnąć ich zdania i przekonać ich, że chce wytrwać na gruncie pojednania. Rozprawy nad projektami ustaw konstytucyjnych spowodowały zapewne porozumienie, do którego marszałek dąży; w przeciwnym razie będzie to już rzeczą marszałka postępować drogą, na której jedynie dadzą się ziścić życzenia kraju.“

W tej samej sprawie pisze *Journal des Debats*: „Dziś wie już marszałek Mac-Mahon, że prawica postanowiła stanowczo sprzeciwić się wszelkiemu uorganizowaniu septemnatu. Milczenie bonapartysty Hamille było tak samo znaczącem jak deklaracye deputowanych Kerdel'a i Depeyr'a. Gdyby Ha-

mille był zabrał głos, byłby poczynił na rzecz cesarstwa takie same zastrzeżenia, jak to uczynili reprezentanci prawicy. Konferencya w pałacu elizejskim wykazała więc, że przy pomocy legitymistów i bonapartystów nie zdoła marszałek ukonstytuować władz swoich. Wprawdzie było to rzeczą pewną i dawniej lecz dobrze się stało, że fakt ten ponownie został skonstatowanym. Z drugiej zaś strony dodać należy, że wymiana zdań między członkami prawego i lewego centrum przyczyniła się do tego, że porozumienie między temi dwoma stronnictwami zależy już tylko od usunięcia różnicy zdań w kwestyjach bardzo nieznacznych.“

— O postawie bonapartystów wobec wypadków w Hiszpanii pisze jeden z organów rządowych: „Spostrzeżono w kołach politycznych, że od czasu ostatnich wypadków w Hiszpanii organa stronnictwa bonapartystowskiego zajęły stanowisko, którego nie można spuszczać z uwagi. Utrzymują one nie tylko, że zaszło w Hiszpanii wypadki spowodowane zostały polityką, przez nich reprezentowaną, lecz co więcej, starają się dowieść, że wielkie zachodzi podobieństwo między obecnem położeniem Francuji a Hiszpanii. Z założenia tego wysnuwają wniosek, że syn cesarza Napoleona III wstąpi na tron francuski wkrótce już w ten sam sposób, jak Alfons XII. Jest rzeczą konieczną zbijać te zapatrywania i dowodzić, że między władzą marszałka Mac-Mahona a byłą władzą marszałka Serrana żadna nie zachodzi analogia. Nie należy zapominać, że jeżeli armia hiszpańska jest armią *pronunciamiento*, armia francuska jest armią porządku legalnego i oddaną dzisiejszemu porządkowi rzeczy. W końcu nie należy zapominać i o tem, że gdy królowa Izabella, matka Alfonsa XII. utraciła tron hiszpański, Napoleon III. opierał się z całą stanowczością kombinacyi, wedle której ks. Montpensir miał być regentem podczas małoletności księżki Asturyi. Cesarz Napoleon III. wolał, ażeby Hiszpania przeszła przez wszystkie okropności wojny domowej, niż aby jeden z książąt orleańskich choćby chwilowo władał Hiszpanią.“

Włochy. (*Encyklika papieska z powodu roku jubileuszowego 1875*) datowana w Rzymie 24. grudnia 1874 zaczyna się przypomnieniem rozmaitych odpustów wydanych za pontyfikatu Piusa IX. mianowicie zaś odpustu jubileuszowego wydanego przed zebraniem się Soboru Watykańskiego, który z powodu trudnych okoliczności musiał być zawieszonym. Obecnie mówi encyklika, nadszedł 75 rok dziewiętnastego stulecia t. j. rok oznaczający ów uświęcony okres czasu, który zwyczaj naszych poprzedników, papieży rzymskich, poświęcił obchodzeniu powszechnego jubileusza. Encyklika wspomina dalej, z jaką uroczystością obchodzono takie lata jubileuszowe w czasach spokojnych, i jak wielka liczba pobożnych całego świata pielgrzymowała w takich latach do Stolicy Piotra. Także nasze stulecie widziało tę pobożną i świętą uroczystość, mianowicie w r. 1825 za pontyfikatu Leona XII. Papieża. W r. 1850 z powodu niepomysłnych stosunków, obchód jubileuszowy musiał być zaniechany. Obecnie, pomimo że trudności znacznie się zwiększyły, nie chce Ojciec św. pozbawić ludu chrześcijańskiego tego zbawiennego dobrodziejstwa, jednak z zachowaniem takiej formy, na jaką okoliczności pozwalają.

„Niechajże, mówi Papież, cały walczący kościół Chrystusowy słucha słów Naszych, któremi dla podwyższenia kościoła, uświęcenia ludu chrześcijańskiego i chwały Bożej powszechny i wielki jubileusz, przez cały rok 1875 trwać mający, zapowiadamy, rozpisujemy i ogłaszamy. Zmusząc ze względu na ten jubileusz, odpust udzielony w formie jubileuszu przy sposobności Soboru Watykańskiego, otwieramy skarbiec niebieski, składający się z zasług, cierpień i cnót Chrystusa Pana i Jego Matki i Dziewicy jakoteż wszystkich Świętych...“

Dalej określa encyklika warunki dostąpienia powszechnego odpustu. Ustęp ten przytaczamy w dosłownym prawie przekładzie: „Ufni w miłosierdziu Boskie i powagę jego apostołów Piotra i Pawła, na mocy najwyższej władzy wiązania i rozwiązywania, którą Pan, mimo niegodności Naszej, przeniósł na Nas, pozwalamy i udzielamy miłościwie w Panu wszem każdemu z osobna wiernemu chrześcianinowi, tak tym, którzy w naszym św. mieście żyją, lub odwiedzają je, jakoteż innym, którzy po za obrębem tego miasta w którejkolwiek części świata przebywają a w miłości i posłuszeństwie ku Stolicy Świętej pozostają, jeżeli w szczerzej skrusze po odprawieniu spowiedzi i przyjęciu św. komunii, pierwszi (t. j. mieszkańcy Rzymu) bazyliki św. Piotra i Pawła jakoteż św. Jana w Lateranie i św. Maryi Maggiore przynajmniej raz na dzień przez 15 dni po sobie następujących albo oddzielnych, d u d — zaś, (t. j. mieszkańcy po za Rzymem) swój kościół katedralny al-

bo główny i trzy inne kościoły tegoż miasta albo miejscowości lub też pobliskich jej osad, które przez ordynaryaty albo z ich polecenia wskazane zostaną, również raz na dzień przez 15 dni po sobie następujących albo oddzielnych pobożnie odwiedzać będą i tam zaościć do Boga korne modły o dobro i podwyższenie kościoła katolickiego i tej Stolicy Apostolskiej, o wykorzenienie kacerstw, nawrócenie wszystkich zbłąkanych, spokój i zgodę całego ludu chrześcijańskiego...

To samo tyczy się podróżujących, na morzu i lądzie, jeżeli przybywszy na miejsce zamieszkania albo do stałej stacyi, uczynią zadość powyższym warunkom. Dalej upoważnia papież ordynaryaty do udzielenia dyspensy od powyższych wymogów ludziom złożonym chorobą albo przez koczowniczym w odwiedzaniu kościoła, dzieciom zaś, które nie przystąpiły jeszcze do pierwszej komunii, także od przyjmowania komunii — a natomiast do przepisywania osobom tym inne dzieła pobożności.

Serbia. W chwili, gdy Serbia coraz większą zwraca na siebie uwagę, nie od rzeczy będzie podać niektóre daty o jej ludności, finansach, wojsku, handlu i t. p.

W księstwie Serbskiem na przestrzeni 800 mil kwadr. liczone w r. 1866 ogółem 1,216 186 mieszkańców, dzielących się pod względem narodowości na 1,058 189 Serbów, 127 545 Włochów, 24 607 cyganów i 2 589 poddanych austriackich i Niemców. Stolica Belgrad liczy 26 674 mieszkańców.

Budżet na rok 1871/72 przedstawiał: 35,700,000 piastrow przychodu i 35,692,259 rozchodu. Między przychodami zamiast dawnego podatku pogłównego po 10 flor. od rodziny, podatek osobowy, zakreślony z górą na 18 milionów piastrow, potem podatek od cyganów 20,000, dobra rządowe i regalia 2,800,000, cła 5,200,000; pomiędzy rozchodami zaś: lista cywilna księcia 1,200,000, haracz Porcie ottom. 1,176,255, wojsko 11,049,208, na budowy publiczne 1,622 378.

Długu państwowego Serbia nie ma żadnego.

Siła zbrojna Serbii składa się z armii stałej (stojące wojska) i narodowej (narodowe wojska). Wojsko narodowe jest tu w istocie swej popolitem ruszeniem całego kraju. Armia stała służy w pokoju jedynie do wykształcenia wojska narodowego i do wytwarzania kadrow. Obowiązek 3 letniej służby w wojsku stałym od 20. roku, potem 27 lat w wojsku narodowym aż do 50 roku życia. Wojsko stałe liczy tylko 5,500 ludzi. Pierwsze powołanie popolitego ruszenia liczy około 68 000 drugie zaś 41,000 ludzi.

W r. 1870. przywóz wynosił do 28 mil. fr. wywóz zaś około 31 1/2 mil. Głównymi przedmiotami wywozu są bydło i zboże. Telegrafów ma Serbia 800 kilometrów; kolei żelaznych dotąd jeszcze nie ma.

O pobrzmymczasem Serbii a niezależnym prawie księstwie Czarnogórskiem nie ma dokładnych dat statystycznych. Przemysł krajowy obejmuje około 80 mil kwadr. Liczba mieszkańców wynosi około 120,000 ludzi. Dochody państwa przenoszą nieco 100,000 fr. Książę otrzymuje listy cywilnej 6000 dukatów, a nadto subwencji rosyjskiej 8000 dukatów i francuskiej 50,000 fr. Wszyscy zdolni do broni w wieku między 20—50 rokiem życia stanowią siłę zbrojną, wynoszącą około 25,000 ludzi.

Postawa nowego gabinetu serbskiego żywo zajmuje prasę europejską. Prezydent ministrów Zunicz, zechce zapewne opierać się niecierpliwości swoich przyjaciół politycznych; rzeczy jednak zaszły za daleko, a organizacja „Omladyny“, stowarzyszenia marzącego o utworzeniu potężnego państwa serbskiego zyskuje coraz więcej na sile. Jeżeliby radykałsi mieli zwyciężyć, przyszłość Serbii przedstawiałaby się w barwach bardzo pośpnych?

KRONIKA.

— **Nowy dyrektor policyi.** p. radca rządowy Tustanowski przybył do Lwowa i objął urzędowanie.

— **Bodaj to wygodna!** *Gazeta Narodowa* skarży się dziś na *Dziennik Polski*, że przedrukował z niej dosłownie akt oskarżenia Ofenheima, nie postarawszy się o własny przekład. My dodamy do tego, że *Dziennik Polski* w wczorajszym swym numerze sześć szpalt wypełnił przedrukiem z *Gazety Lwowskiej*, powtarzając za nią znowu motywa aktu oskarżenia, przy czem zachował z rozrzucającą ścisłością nawet wszystkie błędy drukarskie! Kto wie ile pracy i pospiechu to kosztowało, aby przetłumaczyć i podać szybko tak obszerny dokument, ten nie będzie się dziwił, że i tym razem wspomniamy o tem, choć nie idzie tu o oryginalny artykuł ale o przekład tylko.

Gazeta Lwowska Nr. 5, z dnia 8. Stycznia.

— **Myłka druku** zrobiła wczoraj z elektora heskiego elektora czeskiego w telegramach naszych.

— **Kasyno mieszczanie** urządza wieczorek z tańcami we wtorek dnia 12. b. m. Początek o godzinie 8mej.

— **W rzedzie nowych tańców karnawałowych**, odegranych na ostatniej próbie muzycznej w teatrze, znajdowała się miłuchna polka galop *Szczębiotka*, kompozycyji znanej z talentu w tutejszych kołach muzycznych pani Geislerowej. Ponieważ to podobno pierwsza praca, z którą pani G. publicznie występuje, obowiązkiem kronikarza przeto zachęcić kompozytorke do dalszych usiłowań na tem polu, ile że w utworze o którym mowa obok znajomości muzyki przebiega wiele ciepłego, tkliwego uczucia, tego źródła wszelkiej melodyi i rytmu.

— **Gdy mowa o muzyce**, która dla Lwowian zawsze jest bardzo miłym przedmiotem zajęcia, nadmieniamy, iż bawiąca w mieście naszym pani Kornelia Konopkova (ulica Jagiellońska, l. 6) udziela lekcyj na cytrze, tym wdzięcznym, skromnym instrumencie, a tak mało u nas dotąd rozpowszechnionym.

* **Nagła śmierć.** Alojza Ruczkowska, rodem ze Lwowa, licząca lat 55, stanu wolnego, wyrobnicza, zmarła nagle wczoraj w południe w szynku pod l. 14 przy ulicy Smocznej. Celem zbadania przyczyny śmierci przeniesiono zwłoki do szpitala.

* **Kradzież koni z sankami.** Henryk Wierzbicki, woźnica, oczekując wczoraj wieczór z parą koni i sankami na ulicy Kurkowej swego służbodawcy dzierżawcy z Wierzbiana, bawiącego w cyrku, wydal się na chwilę do pobliskiego szynku, by się nieco ogrzać. Wkrótce spostrzegł jednak przez okno, iż niewiadomy mężczyzna siadł na sanki i do miasta popędził. Zanim woźnica wybiegł i za nieznanym w pogoń się udał, znikł mu z oczu złodziej. Poszukiwany udał się do policyi, gdzie już zastał złodzieja wraz z końmi aresztowanego przez żołnierza policyjnego na placu Strzeleckim. Żołnierz policyjny stojąc na placu Strzeleckim zatrzymał w największym pośpiechu jadącą parę koni z sankami i poznawszy w woźnicy znanego złodzieja Karola Marcinkiewicza, zabrał go wraz z końmi do policyi. Konia zaś i sanie odebrał uszkodzony.

* **Kradzież srebra.** Józef Robyk służący u p. Stanisława Pajgerta pod l. 12 przy ulicy Czarneckiego zbiegł wczoraj ze służby, i równocześnie zginęły służbodawcy para srebrnych łyżek znaczonych lit. A. P. jedna łyżka znaczona H. P. dwa widelce i nóż z temi samymi znakami.

** **Zabójstwo.** W dzień Nowego roku we wsi Chmielowie, w Złoczowskiem, włościanin Grzegorz Wesolowski pobił swą żonę podczas kłótni tak mocno, iż biedna kobieta dnia następnego życie zakończyła.

* **Na rzecz pogorzalców gorlickich** zebrało starostwo Zaleszczyckie ze skłanki w swym powiecie oprócz kwoty dawniej wykazanej 35 złr. 19 ct., które przesłane zostały na ręce p. starosty w Gorlicach.

** **Nakogowy pijanica** Michał Brzeziński w Hordeuce obwiesił się dnia 30 grudnia na strychu swej chaty.

** **Okropny wypadek** zdarzył się w dzień wili Bożego narodzenia w miasteczku Pomorzanych. Julia Zuczkowska, żona kowala tamtejszego sporządzając na święta grzań wódkę z miodem, w skutek własnej nieostrożności oblała ukropem, który się zapalił siebie i swe opodal siedzące na ziemi 11miesięczne dziecko, córceczkę. Na nieszczęśliwych w dodatku zajęły się suknie. Skutkiem odniesionych poparzeń dziecko zakończyło życie do 24 godzin, matka zaś obłożnie jest chorą. Mieszkający w pobliżu strażnicy skarbowi wezwali do niesienia pomocy nieszczęśliwym lekarza miejskiego J. T., który przybył na miejsce wypadku, nie chciał jednak nieszczęśliwym udzielić pomocy, żądając złożenia sobie pierwszej wynagrodzenia w kwocie 3 złr. Gdy mąż Julii Zuczkowskiej nie miał tej kwoty, strażnicy skarbowi zrobili między sobą składkę i uzbierane 3 złr. wręczyli lekarzowi, poczem ten do ordynaryji przystąpił. Starostwo Złoczowskie na wiadomość o tym nieludzkim postępku udało się do właściwej prokuratury państwa celem wytoczenia postępowania karnego przeciw lekarzowi J. T., jednocześnie zaś polecilo zwierzchności gminnej miasteczka Pomorzanych mieć nad chorą opiekę a pielęgnowanie jej poruczyć drugiemu lekarzowi miejscowemu, p. Rapsowi.

— **Prawdziwe hekatombę** świadkami byli niedawno podróżni pociągu osobowego, na drodze żelaznej z Lipska do Turynii. Nieopodal dworca stacyi w Naumburgu, gdy pociąg pędził jeszcze całą siłą pary, stado owiec przebiegało przez tor żelazny. Przeszarszone loskotem zwierzęta przystały na samym torze jak wryte, a gdy maszynista spostrzegł niebezpieczeństwo nie było już czasu na zatrzymanie pociągu. Do 50 sztuk owiec dostało się pod koła maszyny, które je oczywiście pogruchowały na miazgę. Pastuch omdlał i padł na tor poboczny tak, że nie mu się nie stało. Szczęściem nazwać to można, że się pociąg nie wykołosił gdy przebywał formalnie wzdłuż z mię-

sa i kości. Dochodzenie sądowe sprawdziło, że pastuch głównie zawinił w tym wypadku, nie usłuchał bowiem przestrogi strażnika kolejowego, który wzywał go ażeby wcześniej copędzej spędził trzodę z pobliza toru w pole.

— **Kluby murzyńskie.** Dystyngowani murzyni w Nowym Jorku urządzili się w swych klubach tak, jak arystokracja „biała“, wyłączając „plebs“ ze swego towarzystwa. W ogólności — powiada jeden z nowojorskich dzienników — duch kastowości pomiędzy murzynami objawia się w bardzo wysokim stopniu. Posiadają oni swe znakomości rodowe, finansowe, polityczne i artystyczne, swych popularnych mowców, i swych „lwów“ salonowych, a zawiści społeczne zakorzenione są między nimi tak samo, jak w każdym innym społeczeństwie. Serdecznie lubią ignorować swych białych bliźnich i nie pożądamy wcale związków małżeńskich z nimi, przeciwnie w wyższych kołach murzyńskich mularci nigdy nie zazywają takiej powagi i szacunku jak czystej krwi murzyni. Od czasu wyzwolenia murzynów w Stanach Zjednoczonych nabrali oni pełną świadomość godności własnej, które stanęło też walną przeszkodą w mieszaniu się ich z rasą kaukaską. Wyrazem tej świadomości są właśnie dwa niedawno w Nowym Jorku zawiązane kluby murzyńskie, nieprzystępne wcale dla „białych“. Lokalności tych klubów odznaczają się wielką elegancją, ale też członkowie opłacają muszą po 40 do 60 talarów rocznie. Dodac należy, że obydwaj kluby z wyznania politycznego należą do skrajnego stronnictwa republikańskiego. Obydwaj kluby liczą do 300 członków.

— **Miła kraina.** Żywot mieszkańców w Arkansas (w Ameryce północnej) — pisze *B. Daily Argus* — jest bardzo urozmaicony. Oto n. p. wypadki jednego dnia w miejscowości Little Rock: Obywatel Damrod, zastrzelił sąsiada Smitha, z którym się był poważnił; kupiec John Sewel poróżniwszy się z swym współnikiem Williamsem, sprzątnął go wystrzałem z rewolweru; Wilson, wielce szanowny polityk, nie mając w domu spokoju, dalszym nieprzyjemnościom kres położył odbierając sobie życie; gospodarz Strange, który za wiele lubiał zaglądać do kieliszka, w przystępie złego humoru zabił służącego; wreszcie zięć miejscowego plebana, Spangler, dotychczasowy gentlemen, zginął w bóje ulicznej!

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

(*AWC*) **Bogactwo języka polskiego.** Thomas Bahington Macaulay w swoim dziele: *History of England* pisze między innymi o angielskim języku: *That language, less musical indeed than the languages of the south, but in force, in richness, in aptitude for all the highest pur poses of the poet, the philosopher, and the orator, inferior to the langue of Greece alone* — coby mogło być przetłumaczonym na nasz język następnie: „Język ten (angielski) mniej zaiste, dźwięczny, (muzykalny) niż języki południa, lecz w sile, w bogactwie, w zdolności do wyrażania najszczytniejszych pojęć wieszczów, filozofów i mowców, jedynie od języka klasycznego starych Greków na niższym nieco stoi stopniu“. Już to przynajmniej co do tego punktu język polski nie na niższym położony stopniu. Język angielski w słowniku wymowy John Walkera zwanym *Critical pronouncing Dictionary* ma słów około tysięcy trzydziści i kilka. Słownik angielsko-francuski pp. W. James i A. Mahé wydany w Lipsku u B. Tauchwitza w r. 1854 ma ich tysięcy czterdzieści i parę. Proszę więc porównać je ze słownikiem języka polskiego. B. Linde w swoim, którego wydanie pierwotne było dokonane w r. 1804, mieści wyrazów pięćdziesiąt i parę tysięcy. Słownik zaś języka polskiego przez Maurycego Orgelbranda wydany w Wilnie r. 1864 z współdziałaniem kilku uczonych, jako to: Aleksandra Zdanowicza, Michała Bohusza Szyski, Bolesława Trentowskiego i innych, mieści w sobie tysięcy sto i parę wyrazów, któryż język jest bogatszym? Co większa, język angielski ma źródło nieprzebrane w dwóch językach, obydwóch bardzo obfitych, znakomitą literaturę posiadających, t. j. we francuskim i niemieckim. Jak skoro mu zabraknie jakiego wyrazu, zaraz z jednego lub drugiego, szczególniej pierwszego, zmieniwszy końcówkę na *ess, ly, ion, ily, ous, phy, my* i t. d. formuje dla siebie wyraz nowy, i już go uważa jako swojski. W naszym — mówię tu o języku czysto polskim, który oczywiście od makaronizmów jest wolen — z pierwszego i drugiego nie mamy jak kilka wyrazów. Wszystkie inne są oryginalne, w dawnej słowiańszczyźnie niewyczerpane źródło mające.

Proces Ofenheima.

(*Pierwszy dzień rozprawy.*)

Dnia 4go b. m. zebrał się w wiedeńskim sądzie karnym sąd przysięgłych pod przewodnictwem rady sądu krajowego p. Wittmanna w obecności assessorów: radcy Gernetha i adjunkta Managetta,

zastępcy assessorów adjunkta Kunza i prokuratora dr. Rucieka. C. k. prokuratorę reprezentuje sam prokurator hr. Edward Lametzan. Obroną oskarzonego jest dr. Neuda. Z sekcji handlowej ministerstwa handlu jest obecny przy rozprawie szef sekcji Charvat. Audytoryum prawie całkiem puste.

Na ławie sędziów przysięgłych zasiadli: Wawrzyniec Donat, pilnikarz; Gustaw Lehl, obywatel miasta Wiednia; Józef Fischer, fabrykant fajek; Mateusz Föderl, kupiec; Antoni Tremmer, handlarz; Michał Wosuil, parasolnik; Maurycy Schutzenhofer, urzędnik assekuracyi; Karol Mayer, handlarz; Józef Horrak, urzędnik magistratualny; Fryderyk Dorschel, właściciel domu; Józef Dostal, kupiec; Józef Waldhäusel, fabrykant wstążek. Zastępcy tychże: Ferdynand Buchmüller, właściciel domu; Józef Rinbock, wł. domu; Gustaw Held, urzędnik magistratualny; Jan Führer, kawiarnik.

Na wezwanie przewodniczącego wprowadzono do sali świadków zacytowanych przez prokuratorę, tudzież 8 świadków zacytowanych przez oskarzonego. Ks. Jabłonowski usprawiedliwił swą nieobecność. Nie stanęło mnóstwo innych świadków; wyjaśnił tę okoliczność przewodniczący tem, że nie wszystkich świadków wezwano do stawienia się zaraz w pierwszym dniu rozprawy, ażeby nie pomnażać kosztów.

Jako rzeczoznawcy w zawodzie budowniczym zajęli miejsca: Piotr Ponficki, inspektor generalnej inspekcyi i Karol Stradio t, dyrektor kolei Elżbiety. Jako rzeczoznawcy w zawodzie buhalteryjnym zostali wezwani: Karol Krammer i Karol Stoller. Jako zastępcy poszkodowanych zajęli miejsca: radca dworu Barychar i radca skarbowy Koller.

Przeciwko wezwanym powyżej wymienionych rzeczoznawców, tudzież przeciwko przypuszczeniu do rozprawy p. Barychara, stoczył obrońca dr. Neuda długą a zaciętą walkę paragrafową z hr. Lametzanem, którą podaliśmy w streszczeniu telegraficznem, a którą trybunał sędziów przysięgłych rozstrzygnął w myśl wniosków prokuratora.

Po tej przerwie nastąpiło czytanie aktu oskarżenia wraz z motywami, które podaliśmy w wiernem streszczeniu; — zajęło ono 3 1/2 godziny czasu.

Po odczytaniu tego aktu odczytał przewodniczący orzeczenie wyższego sądu krajowego w Wiedniu, mocą którego w skutek zarzutów Ofenheima wniesionych przeciw aktowi oskarżenia, utrzymano w mocy oskarżenia co do punktów I, II, III, IV, V, VI, VII, IX i X, a co się tyczy punktu VIII (wyrządzone szkody wys. skarbowi przez niezapłacenie należytości stempowych od kontraktu z Brasseyem) orzeczono, iż punkt ten ma być wypuszczony z oskarżenia. Na tem zakoniono posiedzenie w d. 4. b. m.

(*Drugi dzień rozprawy.*)

Audytoryum prawie całkiem puste. Rozprawa rozpoczęła się o godz. 12to wezwaniem podsądnego Ofenheima do wytłumaczenia się z zarzutów odczytanych w d. 4. b. m.

Przewodniczący: Upraszam Pana o łaskawe podanie, czy żyją jeszcze rodzice pańskie i jakie stanowisko zajmował ojciec pański?

Ofenheim: Rodzice moi już nie żyją. Ojciec mój był niegdyś kupcem hurtownym, później jednak poświęcił się zawodowi technicznemu i przemysłowemu. Założył on mnóstwo technicznych przedsiębiorstw, pomiędzy innymi pierwszy w Austrii zakład gazowy, był on honorowym obywatelem miasta Wiednia i rosyjskim radcą konsularnym. Zmarł w r. 1851. Portret jego był podczas wiedeńskiej wystawy powszechnej wystawiony pomiędzy najznakomitszymi przedsiębiorcami austriackimi z ostatniego stulecia. Matka moja zmarła w r. 1867.

Prz. Jakże masz pan studia?

Osk. Ojciec mój łożył bardzo wiele na wykształcenie dzieci; głównie chodziło mu o naukę obcych języków, szczególnie umnie, bo przeznaczył mi do służby dyplomatycznej. Po ukończeniu gimnazjum i wydziału filozoficznego w Wiedniu starałem się o posadę w akademii orientalnej, gdzie zdałem egzamin z dobrym postępem i byłem J. C. M. Cesarzowi Ferdynandowi proponowany *primo loco*, musiałem jednak ustąpić proponowanemu na drugim miejscu hr. Ludolfowi. Wówczas rozpocząłem uczęszczać na wydział prawniczy, a po ukończeniu studiów juredyycznych wstąpiłem w roku 1843 jako praktykant do ówczesnej władzy kameralnej, gdzie pracowałem w zawodzie konceptowym. Po zdaniu egzaminu wstąpiłem do służby t. z. powszechnej kamery nadwornej. Tam zostałem aż do śmierci mego rodzica; na rok przed jego śmiercią zostałem przeniesiony do generalnego konsulatu w Gałacz. Po śmierci mego ojca wstąpiłem z tej służby.

W r. 1849 wstąpiłem do generalnej dyrekcji budowy dróg żelaznych i zastępowałem przez dłuższy czas sekretarza. W r. 1854 powołano mnie do ministerstwa handlu w tym celu, ażeby wypracować ustawę o koncesjach. Wywiązałem się chlubnie z tego zadania i w krótkim czasie zostałem mianowany c. k. konceptistą ministeryalnym, którym jestem do chwili obecnej, albowiem w skutek najw. zezwolenia, pozostawiono mi tę rangę i charakter. Gdy ustawa o koncesjach weszła w życie, otrzymałem od trzech towarzystw kolejowych wezwanie, ażeby wstąpił w ich służbę. Przyjąłem ofertę towarzystwa kolei Karola-Ludwika i pod bardzo korzystnymi warunkami wstąpiłem w r. 1856 jako zastępca generalnego dyrektora do służby. Na tej posadzie zostałem aż do r. 1864. W r. 1863 prosiłem o udzielenie urlopu; korzystałem z niego w ten sposób, iż pracowałem usilnie nad uzyskaniem koncesji do przedłużenia kolei Karola Ludwika w wschodnim kierunku. Gdy zabiegi moje uwieńczone zostały skutkiem pomyślnym, mianowano mnie w maju 1864 r. generalnym dyrektorem kolei Lwowsko-Czerniowieckiej. Posadę tę piastowałem aż do października 1872, w którym to czasie prosiłem o dymisyję, a to jedynie dla tego, ponieważ kilka bardzo wysoko położonych osobistości zapewniało mnie, że jeżeli podam się o dymisyję, nie będzie kolej oddana pod sekwestr. Ani na chwilę nie wahałem się; d. 2. października 1872 wnieśli prośbę o dymisyję; mimo to w kilka dni później wzięto kolej pod sekwestr. Gdy to nastąpiło złożyłem wszystkie posady piastowane w licznych finansowych i przemysłowych zakładach.

Prz. W śledztwie przedwstępnem podałeś pan, że po śmierci ojca wystąpiłeś z służby dyplomatycznej dla tego, ponieważ byłeś jedyną podporą matki. Czy stosunki majątkowe matki pańskiej były tego rodzaju, że potrzebowała pańskiej pomocy i opieki?

Osk. Majątek ojca mego wynosił niegdyś 400.000 zł., w skutek wypadków w latach 1809 i 1811 zeszczupiał bardzo znacznie; mimo to pozostawił on dzieciom swoim około 40.000 zł. Matka miała dożywcie; nie potrzebowała ona więc mojej pomocy materialnej, lecz moralnej.

Przew. Czy odziedziczyłeś pan co po ojcu?

Odp. Odziedziczyłem tak po ojcu, jak i matce; po śmierci ojca odstąpiłem moją schedę matce a po jej śmierci mojemu rodzeństwu.

Przew. Czy wzięłeś pan majątek za żonę?

Oskarż. Gdy wchodził w związku małżeńskie w r. 1851 z panią z bardzo dobrego domu, wynosił mój majątek około 100.000 zł. a mianowicie przyniosła mi żona wiano w wysokości 30.000 zł., ja sam zaoszczędziłem sobie poprzednio 30—50.000 zł. Byłem bowiem czynny w kilku towarzystwach przemysłowych, grałem na giełdzie i byłem bardzo szczęśliwy w operacjach finansowych. Tym sposobem pomnożyła się moja mała fortuna. Prócz tego odziedziczyła moja żona, później znaczny majątek...

Przew. Ile?

Oskarż. Tego nie umię w tej chwili powiedzieć. Majątek mojej żony wznosił się jednak tym sposobem, iż operowała zrzeczeniem jej kapitałami. Prócz tego w chwili, w której wprowadzała się do mnie, darowała jej dom, pierwszy owoc mojej pracy, z którego pobierała dochody i tym sposobem pomnażała także swe kapitały. Ile wynosi obecnie jej majątek tego nie wiem; wiem tylko, że jest zabezpieczoną na stare lata.

Przewod. A ileż wynosi majątek pański?

Oskarż. Obecnie co najwięcej 800.000 do 1.000.000 zł. (Ofenheim złożył jak wiadomo kaucyę w wysokości 1 miliona zł.) Dokładnej cyfry podać nie jestem w stanie, ponieważ w czasach ostatnich pospadały realności bardzo znacznie w wartości. W papierach rozmaitych posiadam 3—400.000 zł. ale rzeczywista wartość tych papierów wynosi obecnie zaledwie 10 proc. powyższej kwoty?

Prz. Pan posiadasz także realność w Efferding?

Osk. Nie; mam tam tylko wynajęte pomieszczenie.

Przew. Ile straciłeś pan w roku 1873?

Oskarż. W tym roku ofiarowano mi za dom przy placu Schwarzenberga 1 milj. zł. Żona moja sprzeciwiła się jednak sprzedaży i mądrze zrobiła. W r. 1873 mogłem mieć majątku 2¼ miliona.

Przew. Słyszeliśmy dzisiaj, że w r. 1851 miałeś pan 30—50.000 złr. jakimże sposobem pomnożyłeś pan tak rychło swe kapitały do tak olbrzymiej wysokości?

Oskarż. Pierwszym źródłem pomnożenia moich kapitałów była kolej Lwowsko-Czerniowiecka; nie mówię jednak tego w tem znaczeniu, jakoby z pieniędzy tej ko-

lei zrobił sobie majątek, lecz rozumię to tak, iż olbrzymie trudności w przyprowadzeniu do skutku tego dzieła, zbliżenie się do osób znakomitych, nawiązanie z nimi stosunków, były podwalinami przyszłej mojej fortuny. Gdy bowiem kolej ta powstała, wypłacono mi tytułem honorarium za doprowadzenie do skutku tak olbrzymiego dzieła 50.000 złr. Prócz tego miałem udział czynny w wielu innych bardzo zyskownych i znacznych przedsiębiorstwach; byłem czynny przy zakładaniu 9 innych austriackich dróg żelaznych; zasiadałem w radzie zawiadowczej licznych zakładów finansowych.

Przew. W wielu zakładach byłeś pan radcą zawiadowczym.

Osk. W siedmiu.

Tu wylicza Ofenheim wszystkie te zakłady, poczem przewodniczący przystępuje do ogólnej rozprawy nad punktami I, IV, i X. oskarżenia.

Przew. Proszę pana podać nam treściwy pogląd na powstanie kolei Lwów-Czerniowiec (A) rozszerzenie tej linii do Suczawy (B) i z Suczawy do Jass (C) o nieporozumieniach z zarządem państwowym i t. d.

Oskarż. Gdy w r. 1856 wstąpiłem do służby kolei Karola-Ludwika, miała ona prawo pierwszeństwa do budowy wszystkich dróg żelaznych do granicy rosyjskiej i rumuńskiej. Stosunki r. 1857 były tego rodzaju, iż w Austrii niepodobna było uzyskać kapitałów do budowy linii kolejowej ze Lwowa do Bukowiny; aż do r. 1859 nie zrobiono w tej sprawie ani jednego kroku. Jako zastępca generalnego dyrektora powziąłem tedy przekonanie, że kolej Karola Ludwika może tylko wówczas prosperować, jeżeli łączyć się będzie z portami morza Czarnego. Widząc bezczynność dyrekcji a nieporadność rady zawiadowczej, prosiłem o dozwolenie przeprowadzenia tego dzieła do skutku na własną rękę — Połączyłem się z angielskimi kapitalistami. — Plan mój był taki: wybudować przedewszystkiem wołosko-moldawską kolej, bo gdy ta będzie w ruchu, nie będzie już najmniejszej trudności w uzyskaniu koncesji na budowę linii ze Lwowa do granicy rumuńskiej. — W r. 1861 odbyłem tedy z słynnym na całym świecie przedsiębiorcą budowy, Tomaszem Brassey'em, w towarzystwie 14 inżynierów podróż do Czerniowca i Bukaresztu. Bawiliśmy tam blisko 3 tygodni a żywny kraj ten podobał się Anglikom do tego stopnia, że zaraz na miejscu rozpoczęli trasować kolej od Gałacz do granicy austriackiej. — Rząd księstw Nadnaddunajskich udzielił bez wahania koncesji. — Gdyśmy koncesję mieli w ręku, utworzyło się angielskie konsorcjum, dla braku kapitałów nie mogła przysięść do skutku subskrypcja; przedsiębiorcy angielscy obawiali się bowiem, że droga żelazna z Gałacz do granicy austriackiej zostanie „koleją ślepą“ (Sackbahn) bo rząd austriacki będzie robił trudności w udzieleniu koncesji na budowę linii ze Lwowa do granicy rumuńskiej. Nie podzielałem tych obaw, bo miałem to przekonanie, że budowa tej kolei, jeżeli nie z dołu do góry, to z góry na dół musi przysięść do skutku. — Zabrałem tedy nowe konsorcjum: Sapieha Potocki, do którego przyłączyli się Anglicy: Brassey i Drake. Projekt mój został przyjęty przez to nowe konsorcjum i żywo wzięliśmy się do dzieła. Austriacka inspekcja generalna zbadała starannie mój projekt, ułożyła elaborat i przedłożyła go Radzie państwa. Była to pierwsza koncesja kolejowa przedłożona całej ustawodawczemu i nie dziwnego, że toczyły się nad nią ożywione rozprawy. Wspomnę tu, że przy tej sposobności wydarzył się zajmujący wypadek. Oto na tę samą linię pojawiła się w Radzie państwa oferta pewnego deputowanego do tej rady, tańsza o 2 miliony zł. niż moja. Chcąc tedy koniecznie uzyskać ofertę, musiałem moją ofertę zniżyć o 2 miliony. Udałem się następnie do Anglii celem finansowania tego przedsiębiorstwa i mimo licznych trudności dopiąłem celu, tak, że już d. 3go czerwca 1864 mogła się ukonstytuować austriacka Rada zawiadowcza. — D. 18go kwietnia 1864 zostałem mianowany generalnym dyrektorem z płacą 1500 funt. szter.

Przew. Czy T. Brassey przystąpił zaraz do roboty, gdy kontrakt jego został zatwierdzony przez Radę zawiadowczą i w czem byłeś mu pan pomocny?

Oskarż.: Było moim zamiarem a nadto żądaniem wspierała radą i czynem przedsiębiorców angielskich w obcym kraju. Nie mogę tu nie wspomnieć, że Anglicy musieli znieść wiele przykrości od inżynierów austriackich. Wyznaję szczerze, z pewnym zadowoleniem, że Anglików wspierałem chętnie wszędzie radą i czynem, gdy chodziło o obznajomienie ich z stosunkami miejscowemi; dodaję jednak natychmiast, że nigdy i w żaden sposób nie nadużyłem mego stanowiska jako generalny dyrektor wobec przedsiębiorcy budowy.

Prz. W jakich wypadkach byłeś pan szczególnie pomocny Brassey'owi?

Oskarż. Przy wykupnie gruntów. Była to sprawa następcząca Anglikom najwięcej trudności. Po bardzo długich naradach i namowach udało się namówić Brassey'a do tego, iż przystał na wykupno gruntów, ale tylko pod tym warunkiem, jeżeli ja, Ofenheim, będę mianowany generalnym dyrektorem towarzystwa, i jeżeli będę upoważniony do wykupna gruntów w imieniu towarzystwa na rachunek i niebezpieczeństwo Brassey'a. Dopiero wówczas, gdy ten warunek został przyjęty, podpisał Brassey kontrakt.

Przew.: A jeszcze w jakich sprawach byłeś pan pomocny Brassey'owi?

Odp.: Jeszcze tylko przy dostawie progów. Muszę jednak stanowczo odeprzeć zarzut „jakoby ja i moi inżynierowie dostarczali progów.“ Jest to fałszem. Ja poleciłem tylko zbierać oferty na dostawę progów i oferty te odsyłać Brassey'owi

Przew.: A może jeszcze w czem innym byłeś pan pomocny Brassey'owi?

Odpow.: Jeszcze tylko pośredniczyłem w banku angielskim co do finansowania pożyczki; robiłem to jednak w interesie towarzystwa. Chciałem zadość uczynić życzeniu pewnej wysoko położonej osobistości i budowę wykończyć przed terminem; wykończyłem ją też w 16 miesiącach.

Przew.: Kiedy puszczono w ruch kolej ze Lwowa do Czerniowca?

Odp. D. 1. września 1866. — Prz.: Ale wówczas linia ta nie była wykończoną?

Odp.: Przeciwnie była wykończoną w tem znaczeniu w jakim wszyscy zwykli uważają za wykończoną. Wszakże była komisja policyjno techniczna, badała tę linię i uznała ją za wykończoną, bo przecież dała pozwolenie do puszczania w ruch i nigdy nie wspominała o niewykończeniu budowy, lecz o potrzebie uzupełnienia robót. — Przew. Kto wykończył te budowy, Brassey, czy towarzystwo? Odp.: Po części Brassey, po części towarzystwo; Brassey miał jednak zwrócić towarzystwu koszt za uzupełnienie robót. Przew.: Jakież się ma rzecz z linią B? Odp.: Kolej ta została koncesjonowaną d. 15. maja 1867. Na budowę linii A. prelimitowano kwotę 245 milionów a mianowicie: 125 milionów w akcyjach i 125 w priorytetach a na linię B. 12 milj. w obligacjach. Przewod. Czy przy budowie linii B. wspierałeś pan także Brassey'a w wykupnie gruntów i w dostawie progów? Odp.: Wspierałem tylko w wykupnie gruntów; w dostawie progów nie potrzebowałem już mojej pomocy, bo bawił w kraju przez 3 lata i znał już stosunki nasze. Linię B. puszczono w ruch 1. listopada 1869. Przew. Czy w dniu tym była budowa tej linii zupełnie wykończoną? Odp.: Zachodzi tu ten sam stosunek co przy linii A; i tu była komisja i uznała wszystko za dobre; muszę tylko nadmienić, że budowa tej linii była połączona z olbrzymimi trudnościami, z jakimi trudno się spotkać w całej Austrii. — Przew. Czy wówczas już nosiłeś się pan z planem poprowadzenia budowy aż do czarnego morza. Odp.: Tak jest; był to mój ulubiony plan; mówiłem o nim na pierwszym generalnym zgromadzeniu w imieniu Rady zawiadowczej; plan ten urzeczywistnił się też istotnie przez utrzymanie koncesji do Jass i Roman; te koleje wybudowali ks. Ujest i Ratibor, a koncesję wyrobił dr. Stroussberg.

Przew. Jakim sposobem stało się, że koncesję na linię C. (Suczawa-Jassy) otrzymało konsorcjum a nie towarzystwo? Ofenheim odpowiedział na to zapytanie, że przy ustawicznej zmianie ministerstw w Rumunii, stawiano ciągle inne warunki, których on przysięść nie mógł, bo byłby przekroczył pełnomocnictwo. Dawano tam w końcu do poznania, że towarzystwo jako takie nie otrzyma koncesji; doniósł on o tem generalnemu zgromadzeniu i nadmieniał, że koncesję otrzyma konsorcjum, od którego towarzystwo będzie mogło ją odkupić lub nie.

Przew. W którym roku rozpoczęły się zatargi (Conflict) z zarządem państwowym? Odp.: Dopiero od czasu, gdy tekę ministra handlu objął dr. Banhans. Rozmaite różnice w zapatrywaniach i zdaniach miały wprawdzie miejsce także podczas urzędowania poprzednich ministrów, ale nigdy nie przychodziło do takich zatargów, jak za czasów ministra Banhansa. Przy pierwszej mojej wizycie, którą złożyłem jego Excelencji, miałem sposobność zauważyć, że cierpi on do mnie jakąś antypatyę. Byłem tak nieszczęśliwy, że w kilku ważniejszych sprawach nie mogłem zadość uczynić życzeniom p. ministra. Życzył on sobie np. ażeby mu był pomocny w sprawie „Chabrusa“ (in der Chabrus-Affaire ihm zu unterstützen); niestety, nie mogłem mu w tej mierze być usłużnym. Drugim razem chciałem mię obdarzyć pewną koncesją, którą uważałem za niewykonalną i od tej to chwili wzmogła się nienawiść p. ministra ku mojej osobie. Pierwszym strzałem skierowanym na mnie był dekret z dnia 4. grudnia 1872. Spowodował on sprawdzenie rachun-

ków za rok 1871. W tym dekreście nie wspomniano p. ministra ani jednym słówkiem o złym stanie budowy...

Przew. (przerywając) O złym stanie budowy i t. d. pisano już bardzo wiele jeszcze przed tem zająciami.

Oskarż. Przepraszam! Od r. 1871 aż do oddania kolei pod sekwestr, nie było ani jednego dekretu, któryby wspominał o złym stanie budowy! Dopiero w dniu, w którym zaprowadzono sekwestr wynaleziono „zły stan budowy!“

Przew. Zatargi dobrowadziły wreszcie do nałożenia sekwestru. Jakież był wówczas stan finansowy towarzystwa?

Odp. Dzięki generalnemu dyrektorowi i urzędnikom był ten stan nienaganny; dopiero po ogłoszeniu mojej siarczystej (geharnischt) mowy przeciw p. ministrowi handlu powstała nagle konieczność zarządzania kollaudacyi, do której pan minister nie miał prawa. I wówczas to pojawiły się kłamliwe (entstellt) doniesienia...

Przew. Proszę umiarkować się w tym kierunku; nie udowodniłeś pan bowiem, że protokoły kollaudacyjne zawierają nieprawdę — Stan finansowy towarzystwa nie musiał być bardzo świetny, skoro towarzystwo postanowiło zaciągnąć pożyczkę.

Odp. Pożyczkę tę zaciągnięto jeszcze przed sekwestracją, a miała ona posłużyć do zupełnego skonsolidowania kolei tak co do technicznej, jako też co do finansowej strony. (Ciąg dalszy nastąpi.)

GOSPODARSTWO I HANDEL.

Ruch handlowy w Galicyi w r. 1874.

I.

Pod wpływem przesilenia finansowego w r. 1873 doszedł do kresu r. 1874 i pozostał nas w niepewności, czy stosunki targu pieniężnego polepszą się w przyszłości, czy nie. Katastrofa giełdowa wywarła najniepomyślniejszy wpływ na rozwój handlu, obrotu i przemysłu i ilekroć razy oddawano się błogiej nadziei, że jesteśmy w przededniu czasów lepszych, tyle razy doznaliśmy gorzkich rozczarowań. — Galicya hazardowała na giełdzie tak jak i inne kraje monarchii austriacko-węgierskiej, ale nie hazardowała tak olbrzymio, jak n. p. Czechy, Austria i Zalicawia, a to po pierwsze dla tego, że pokusa nie była tak silną, jak w krajach wymienionych, w których umiano ustawicznie utrzymać czucie z giełdą wiedeńską, a powtórze że nie miała Galicya w zapasie znacznych kapitałów a na każdy wypadek nie w takiej obfitości jak n. p. Wiedeń.

Handel towarowy miał w r. 1874 nader spokojny przebieg; albo odbył był bardzo skromny albo też ceny były lichy. Od pierwszego stycznia aż do ostatniego grudnia panowała stagnacja w handlu drobiazgowym manufakturami, towarami lnianymi i towarami modnymi. Kupcy, którzy z każdą zmianą pory roku, zaopatrywali obficie swe sklepy, nie mieli obdytu na towar i muszą go obecnie sprzedawać po cenach fabrycznych, ponieważ postarzał się i nie odpowiada już warunkom mody. Ubytek odsetek od włożonego kapitału, tudzież nie zmniejszenie się bieżących wydatków należą do strat. Ci kupcy, którzy rozporządzają własnymi kapitałami, mogą jeszcze spokojnie wyczekiwać polepszenia stosunków, ci zaś, którzy stoją kredytem, są w położeniu krytycznem. Lwów jest wyjątkiem w tej mierze; jako miasto główne, mieści on w swych murach mnóstwo obcych osób, a głównie przejezdnych z Rosyją, którzy często robią znaczne zakupy. Także i Brody nie miały powodu do uskarżania się na zły obdyt a to dla tego, ponieważ utrzymują ciągle stosunki z Rosyją i wysyłają tam bez przerwy manufakty, towary wełniane i jedwabne.

W handlu cukrem panowała cisza w roku ubiegłym. Konsumcja nie wzmogła się a ceny cukru, w skutek złych notowań na targach zagranicznych były tak lichy, że zapasy na tutejszych składach, sprowadzane wyłącznie z fabryk morawskich i śląskich, w pierwszym kwartale 1874 r. musiały sprzedawać po 27 zł. do 27 zł. 50 c. przy końcu r. 1874 zaś po 26 zł. 50 cent. do 27 zł. W handlu drobiazgowym sprzedawano z początku stosownie do jakości po 29—30 zł., później zaś po 28—29 zł. Cwikły sadzone w Galicyi dla cukrowarń, wydały tylko średnie plony w skutek posuchy w lecie i na początku jesieni. W grudniu przywieziono do Lwowa 3.800 centnarów.

Olej skalny miał nadzwyczajnie niskie ceny. Targi były przepełnione naftą amerykańską i to wpływało niekorzystnie na ceny. Nasi właściciele kopalni naftowych, chcąc konkurować z produktem zamorskim, musieli obniżyć ceny; widocznie jednak nie

podolali temu zadaniu, bo przez Brody i Podwołoczyska wywieziono wcale niemale pozycje amerykańskiego oleju skalnego do Rosyji; snąc mieli rossyjscy odbiorcy lepsze warunki od producentów amerykańskich. Tylko na wosk ziemny mieliśmy w Rosyji nowego kupca; zakupowano go na fabrykację świec do cerkiew, w których dotychczas mogły się palić tylko świece woskowe, teraz zaś zgodzono się na to, że cerkwie mogą być oświetlane także światłem z wosku ziemnego. Galicyjska produkcja nafty nie zrobiła żadnych postępów, co przypisać należy głównie małowemu obdytowi i nadzwyczajnie niskim cenom; 42—45 stopniowy towar po 10 zł. za centnar leżał miesiącami na składach i nie było nań kupców. Jeżeli zważymy, że dowóz oleju skalnego do Austro Węgier wynosił rocznie około 1,300,000 centnarów i że, gdyby nawet sprzedawany był po najniższych cenach, przypuścimy po 10 zł. centnar — 13 milionów zł. zabiera zagranicą, byłoby rzeczą nader pożądaną, gdybyśmy poruszyli wszelkie sprężyny do odpowiedniejszego wyzyskiwania skarbów naszej ziemi i nie dawali się tak wyzyskiwać przez obcych. Rosyja stara się wszelkimi sposobami o wyemancypowanie się z zawisłości od zamorskich dowozów oleju skalnego. W lipcu 1874 utworzyło się konsorcjum z kapitałem 2 mil. rubli celem eksploatacji źródeł naftowych na Kaukazie, i nie przerażają go trudności, które wynikają z powodu braku komunikacji.

Obdyt węgla kamiennego do Galicyi wzmógł się w roku ubiegłym bardzo nieznacznie. Przez Kraków dowieziono ogółem 720 000 centnarów a przyczyniła się do cokolwiek większego obdytu węgla kamiennego ta okoliczność, że od maja 1873 zapanowała w przemyśle górniczym *baisse*. Ona to zmusiła producentów do sprzedaży towaru za jakąkolwiek cenę, z drugiej zaś strony niskie ażo umożliwiło pobór węgla kamiennego najprzebieższej jakości z kopalni górnośląskich. We Lwowie zaczęła już opalać węglem kamiennym po domach prywatnych; utworzono tu dwa składy, które istnieją a więc widocznie mają obdyt. W roku zeszłym mieliśmy także pierwsze transporty węgla kamiennego do Rosyji i księstw Naddunajskich, dla cukrowni i dróg żelaznych. Cukrownie położone wzdłuż kolei Kijowsko-Brzeskiej muszą opalać węglem kamiennym, bo lasy okoliczne są już przetrzebione, w skutek tego drzewo drogie a cały zysk cukrowni polega właśnie na tanim opale. W kuźniach galicyjskich byłby miał niezły obdyt węgla kamiennego, gdyby nierzetelne postępowanie producentów górnośląskich nie zraziło było naszych odbiorców.

Obdyt kamienia i płyt był w roku zeszłym wskutek braku ochoty do budowania — nieco ograniczony. Znaczniejsze pozycje kamienia pobierały tylko budujące się drogi żelazne a mianowicie kolej Tarnowsko-Leluchowska i kolej Arcyck. Albrechta. i to tylko z najbliższych okolic prowadzonej budowy. Obfite pokłady porfiru w Krzeszowicach będą miały prawdopodobnie obdyt do Warszawy; obecnie toczą się układy o dostawę płyt z porfiru na chodniki. Niestety nie starają się przedsiębiorcy, którzy wydzierżawili w Krzeszowicach olbrzymie i bogate łomy marmuru, o obdyt tego nieoszacowanego materiału do Rosyji południowej i środkowej. Wszak podróż do Kijowa i Odessy celem wyszukania odbiorców nie kosztowałaby wiele, a na każdy wypadek opłaciłaby się sownie. Możemy zapewnić tych przedsiębiorców, że w razie nawiązania stosunków z Rosyją i wywozu tego artykułu, w tym kierunku, mogą liczyć na znaczne ułatwienia w przewozie ze strony kolei Karola-Ludwika. Płyty trembowelskie tudzież kamienie do ostrzenia narzędzi żelaznych, wyrabiane w kamiennolomach trembowelskich i bardzo poszukiwane, odchodziły do Tarnopola w przeciętnej ilości 600 — 700 centnarów. Gdyby pomiędzy Tarnopolem a Husiatynem istniało połączenie szynami, byłby obdyt nierównie większy; dotychczas dochodzi ten kamień tylko do Kamieńca podolskiego; kolej Karola Ludwika stara się jednak usilnie o rozpowszechnienie tego

przewybornego materiału w Rosyji. Płyty 12calowe w kwadrat kosztują bajecznie tanio, bo tylko 18 centów a 18 calowe 36 centów. Kamienie do ostrzenia, z których rocznie odchodzi do Rosyji 600 — 900.000 sztuk, kosztują także bardzo mało, bo za 1000 sztuk płaci się 19 — 21 zł.

Produkcja siarki w kopalniach rządowych w Swoszowicach, wynosiła w roku zeszłym 17.000 centnarów. Obdyt był skierowany przedewszystkiem do Hruschau i Petrovitz; być może, że w najbliższej przyszłości będą te kopalnie zasilają siarką rossyjskie fabryki.

Obdyt żelaza był w roku zeszłym cokolwiek mniejszy, chociaż w połowie roku panowało lepsze usposobienie. Huty galicyjskie i szląskie pokryły zupełnie wszelkie potrzeby; z Szlązka górnego wprowadzono do nas tylko nieznaczne pozycje; a Węgier dowiozła kolej węgiersko-galicyjska ogółem 11 000 centnarów.

Produkcja soli utrzymała się w r. 1874 na tej samej wysokości co w r. 1873. Obdyt soli kamiennnej z Wieliczki wynosił 700.000 centnarów. W tej cyfrze mieści się znaczna ilość soli wywiezionej do Rosyji. Produkcja soli w Bochni wynosiła około 300.000 centnarów. Prócz Rosyji miała sól galicyjska odbiorców w Szlązku, Morawie, północnych Węgrach i w Czechach. Sól produkowana w Bochni i w Wieliczce odchodziła w kierunku wschodnim tylko do Debicy, w zachodniej bowiem połowie Galicyi, jest wszędzie używaną warzonką, produkowana w wschodniej połowie. Przez Brody i Podwołoczyska wywieziono do Rosyji około 30.000 centnarów soli kamiennnej z kopalni wielickiej. Dla osób przedsiębiorczych zrobiny tu wzmiankę, że towarzystwo dla produkcji potażu w Drohobyczu sprzedaje dla wywozu za granicę jeden centnar soli po bajecznie niskich cenach, bo po 1 zł. 50 centów.

*** Produkcja i sprzedaż soli.**
W listopadzie 1874 r. wynosiła w Galicyi produkcja soli 198.025 centnarów 40 funtów, sprzedaż zaś 153.754 centnarów. W tym samym miesiącu 1873 r. wynosiła produkcja 195.075 centnarów 52 funtów, sprzedaż zaś 175.142 centnarów, produkcja była więc w r. 1874 o 2949 centnarów 88 funtów większą a sprzedaż o 21.388 centnarów mniejszą niż w r. 1873.

*** Wyrób cukru.** W listopadzie 1874 r. przerobiono w 5 cukrowniach galicyjskich a to: w Uściu biskupim, Pisarzowicach, Sędziszowie, Tłumaczu i Tarnowie ogółem 125.794 45/100 centnarów buraków surowych a 68180/100 centnarów ziemiaków — na cukier.

*** Wyrób wódki i piwa.** W 523 gorzelniach galicyjskich wyrobiono w listopadzie 1874 r. ogółem 6574,588 opodatkowanych stopni alkoholu — a w 201 browarach wywarzono w tym czasie ogółem 75.027 wiader piwa. W miastach zamkniętych, a mianowicie w Krakowie wywarzono w 6 browarach 4.965 a we Lwowie w 7 browarach 12.320 wiader piwa, tak, że produkcja piwa w 214 browarach galicyjskich wynosiła w listopadzie 1874 r. 92.312 wiader.

*** Dochód kolei Karola Ludwika.**

	1874	1873
od 27go grudnia		
do 31go grudnia	191.328-05	222.306-17
od 1go stycznia		
do 26go grudnia	11,577.741-20	9.855-033-37
razem	11,769.069-25	10,077.393-54

OSTATNIA POCZTA.

(*Proces Ofenheima*). D. 7. b. m. przesłuchano Ofenheima co do drugiego punktu oskarżenia. Ofenheim przyznaje, iż z przyzwoleniem Rady zawiadowczej podjął się wykupu gruntów na linii Lwów Czerniow-

ce. Otrzymał za to od Brassey'a 100.000 złr. które jednak zwrócił, gdy Brassey wykazał straty swe przy budowie tej linii. Br. Petrino podjął się pośredniczenia przy wykupie gruntów od Czerniowic do Suczawy a Brassey przyznał mu połowę kwoty, o którą wykup mniej kosztował będzie, niż Brassey od Towarzystwa ryczałtowo otrzymał. W istocie zaś Petrino otrzymał tylko 30.000. Ofenheim podaje dalej, iż jako generalny dyrektor w końcu pobierał 2750 ft. szterl. Czasami przedsiębrał rewizję ksiąg, ale nie może być odpowiedzialny za niedostateczną w niektórych punktach buchalteryę. O poszczególnych punktach nie może dać wyjaśnienia. Przyznaje ryczałtowo buchalteryę dla gwarantowanych linii, lecz dodaje, że ze strony państwa nie było zarzutu przeciw temu sposobowi prowadzenia ksiąg. Na zapytanie prezydenta, że w rachunku ruchu z r. 1869. wobec Towarzystwa wykazano stan bierny a wobec rządu stan czynny wyjaśnia Ofenheim, iż ów stan bierny później położono na konto przedsiębiorstwa budowy. Prezydent odczytuje list Herza do Ofenheima w którym go ten inżynier zapytuje, czy Radzie zawiadowczej ma „czyste wina nalecać“ czy „nie mówiące sprawozdanie zrobić.“ Ofenheim oświadcza, iż za to zapytanie odpowiedzialny jest piszący, ale nie odbierający list; dalej odczytano listy Herza do Ofenheima uskarżające się na postępowanie Anglików przy budowie. Na uwagę prezydenta, iż Rada zawiadowcza podaje Ofenheima jako duszę przedsiębiorstwa, odpowiada oskarżony, że i Rada zawiad. brała udział w załatwianiu interesów. Na wybór członków Rady zawiad. niemał on żadnego wpływu, przyznaje jednak, iż Springera rezygnacyi użył, aby Giskrę do Rady zawiad. wprowadzić. Jeśli komitet rewizyjny nie spełnił należyte swego zadania, to nie jego wina. Przyznaje, że przy walnych zgromadzeniach fungował *strohmann* lecz dzieje się to z powodu indolencji akcyonaryuszów. Bez *strohmannów* nie przyszłoby żadne walne Zgromadzenie do skutku z braku kompletu. Ofenheim nie widzi w tem nic przeciwnego ustawom.

Przesilenie w gabinecie wersalskim najważniejszym jest wypadkiem zagranicznym w tej chwili. Nastąpiło ono z powodu, że Izba wbrew żądaniu ministra spraw wewnętrznych na posiedzeniu 6. bm. odrzuciła pierwszeństwo ustawy o senacie uchwalając pierwszeństwo dla ustawy o przeniesieniu władz. Na razie ministrowie zatrzymali swoje teki aż do utworzenia nowego gabinetu, który jednak prawdopodobnie nie będzie całkiem nowym tylko odnowionym i do którego w miejsce Cissey'a (minister spraw wewnętrz.) Mathieu Rodeta (skarbu) i Cumont (oświaty), wejść prawdopodobnie ks. Audiffret Pasquier jeden z przywódców Orleanistów. Bocher prezydent lewego centrum, i Batbie z prawicy.

Rép. franc. przemawia za porozumieniem się septenalistów i republikanów w dep. Hautes Pyrenées, aby nie dopuścić wyboru bonapartysty.

Były król Neapolitański odwiedził Don Alfonsa w Paryżu i oznajmił mu, że napisze do braci swoich hr. Caserta i Bari aby opuścili armię Don Carlosa.

Król Alfons miał we środę wyjechać do Hiszpanii.

Korespondent paryzki do *New York Herald* widział się z Don Alfonsem. Ten naznaczył czwartek na dzień swego odjazdu do Hiszpanii. Dalej rzekł, że zamierza uregulować sprawę kubańską i układać się z Anglią o Gibraltar. Za wzór konstytucyjnych rządów dla Hiszpanii stawia Anglię i Belgię, a w rzeczach wojskowych Prusy. Również zamierza zabezpieczyć wierzycieli Hiszpanii. Całą zaś uwagę zwróci ku wewnętrznemu rozwojowi kraju, podniesieniu jego handlu i budowie kolei żelaznych. Osobiście jest skłonny wydać amnestyę polityczną. Protestantom przyrzeka zupełną wolność wyznania. Nadmieniał także o otrzymaniu błogosławieństwa od Papieża.

W Radzie zwięzkiej tegoż dnia przyjęto znaczną większością głosów ustawę o księgach stanu cywilnego i ślubach cywilnych z zastrzeżeniem, że

przepisy tej ustawy nie uwilczają postanowieniom kościelnym co do chrztu i ślubów. *Nordd. Allg. Ztg.* pisze, że mniemanie jakoby w Berlinie oczekiwano odwołania reprezentanta bawarskiego przy Stolicy apostolskiej, polega na pomylce; reprezentacja bawarska jest bowiem istotnie potrzebna dla interesów terytoryalnych.

Arcybiskup Deinlein umarł 5. b. m. w Bambergu.

Pogłoska, że Mac-Mahon wystosuje mesaż do Zgromadzenia narodowego potwierdza się, natomiast zaprzeczają z Paryża, jakoby się zносиło na zmianę w gabinecie francuskim.

Minister spraw zagranicznych książe Decazes odwiedził 4. b. m. Don Alfonsa, który nazajutrz wyjechał do Hiszpanii.

Uznanie Don Alfonsa ze strony Francji nastąpić ma zaraz po stanowczej organizacji nowego rządu.

Przy wyborze do Zgrom. narodowego w dep. Hautes Pyrenées 3. b. m. rozstrzelili się głosy. Bonapartysta Cazeaux otrzymał 19.212 głosów, septenalista Alicot 16.023, republikanin Brauhauhan 12.989, a legitymista Puysegur 1768 głosów. Nastąpi więc wybór ściślejszy.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Linz 8 stycznia. *Linzener Zeitung* ogłaszając listę wyborców z większych posiadłości ziemskich nie umieściła w niej osób duchownych posiadających w używaniu dobra tabularne

Odpowiedz. redaktor: **Władysław Kozłowski.**

W teatrze hr. Skarbka.
W Piątek dnia 8. Stycznia 1875.
Pod artystycznym kierownictwem
BOLESŁAWA ŁADNOWSKIEGO.

OTELLO

Tragedya w pięciu aktach W. Szekspira, przekład Józefa Paszkowskiego.

O S O B Y :

Doża Wenecyi	P. Hubert.
Brabantio, senator	P. Zboński.
Senator	P. Galasiewicz.
Gratiano brat	P. Łucyan
Ludovico krewny } Brabantia	P. Duleba
Otello, wódz, murzyn	P. Ładnowski.
Cassio, jego namiestnik	P. Woleński.
Jago, jego chorąży	P. F. szar.
Rodrygo, młody Wenejanin	P. Nowakowski
Montano, zarządca Cypru	P. Wilczyński.
Obywatel	P. Jauszkiewicz.
Desdemona, córka Brabantia	Pni. Ładnowska.
Emilia, żona Jagona	Pni. Linkowska.

Senatorowie, obywatele, żołnierze, słudzy. — Rzecz dzieje się w 1 akcie w Wenecyi, następnie na wyspie Cypru.

Ogłoszenie przedpłaty.

Przedpłata na *Gazetę Lwowską* wynosi:

Całorocznie w miejscu: 12 zł. pocztą: 16. zł. półrocznie (od 1. stycznia do końca czerwca:) w miejscu 6 zł pocztą 8 zł. ćwierćrocznie (od 1. stycznia do końca marca) w miejscu 3 zł pocztą 4 zł. miesięcznie (od 1. do końca każdego miesiąca) w miejscu 1 zł. pocztą 1 zł. 35 ct.

Prenumeratorem cało i półrocznym otrzymują Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej* bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwszy 75 ct. drudzy 30 ct. *Przewodnik* prenumerowany osobno kosztuje rocznie 4 zł.

Celem wczesnego ustalenia stopy nakładowej, upraszamy o rychłe nadsyłanie przedpłaty.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. Stycznia.

Hotel Żorża:

Pp. Br. Hogynar, z Holandyi. — J. Tustanowski, z Krakowa. — J. Dreschowitz, z Węgier. Z. Jaroszyński, z Bludnik. — L. Rychlicki, z Bronicy.

Hotel Angielski:

Pp. L. Grodzicki, z Mehawy. — T. Kielczewski, z Królestwa. — K. Wysocki, z Ostoburza. — H. Commers, z Zółkwi.

Hotel Europejski:

Pp. T. Jamiński, z Miejsca. — A. Krafft, z Radymna. — T. Kozakiewicz, z Bochni. — A. Rodecki, z Krakowa.

Hotel Langa:

P. F. Jahner, z Złoczowa.

Hotel Krakowski:

Pp. J. Zablocki, z Kalusza. — W. Kwiatkowski, z Strzelisk.

Hotel Kuhna:

P. M. Kęplicz, z Artasowa.

Odjechali ze Lwowa.

dnia 7 Stycznia.

Pp. W. hr. Romer, do Ocieki. — S. br. Brunicki, do Zaleszczyk. — A. Nahlik, do Zborowa. — Dr. A. Delinowski, do Tarnopola. — G. Toczelesko, do Pragi. — F. Kotlat, do Jodłowy. — Jan Wesaczelski, do Królestwa.

Sp. strzeżenia meteorologiczne.

z dnia 8. Stycznia 1875
Barometr 745.81mm. Psychrometr suchy — 12.63°C
Psychrometr wilgotny — 12.88°C. Prężność pary 1.55 mm. Wilgoć 91%. Zachmurzenie 9. Wiatr NW.2 Ozon 6. Opad w mm. z ostatnich 24. godzin 3mm. Temperatura powietrza — 10.10R.

Pociągi kolejowe:

Przychodzą:

na główny dworzec: z Krakowa: o 5. godz. 57 min. rano, 9 godz. 45 m. w nocy i 10 g. 50 m. rano; z Czerniowic: o 10. godz. 13 min. w nocy, 4 godz. w nocy i 3. godz. 5. min. po południu — z Podwołoczysk i Brodów: o 4. godz. 18 min. rano, 4. godz. 3 min. po południu i 10. godz. 58 min. w nocy; ze Stryja: codziennie o 7. godz. 22 min. wieczór, prócz tego w Poniedziałek, Środę i Piątek o 8. godz. 45 min rano

Odchodzą:

do Krakowa o 5. godz. 5. min. rano, 5. godz. 5 min. wieczór i 11. godz. 28 min. w nocy — do Czerniowic: o 6. godz. 50 min. rano, 11. godz. 48 min. w nocy i 12. godz. 50 min. w południe; — do Podwołoczysk i Brodów: 12. godz. w południe, 10. godz. w nocy i 6. godz. 27 min. rano, do Stryja codziennie o 7. godz. 22 m. rano, prócz tego we Wtorek, Czwartek i Niedzielę o 8. gods. 20 min. po połnd.

Z Podzamecza:

odchodzą do Podwołoczysk i do Brodów: o 11 g. 32 m. w nocy i 12 g 26 m. wpołnd.

Table with columns for 'Kup', 'Oprócz kapona b.', and 'Kurs giełdy wiedeńskiej'. It lists various financial instruments like bonds and bank notes with their respective values and exchange rates.

Table with columns for 'płać żądają' and 'płać żądają'. It lists various financial instruments like bonds and bank notes with their respective values and exchange rates.

Table with columns for '4. Listy zast. losowane.', '5. Oblig. z prawem pierwszeństwa', and '6. Losy.'. It lists various financial instruments like bonds and bank notes with their respective values and exchange rates.

Table with columns for 'Kurs złota.', 'Telegrafowany kurs wiedeński.', and 'Dnia 7. Stycznia 1875.'. It lists various financial instruments like gold and bank notes with their respective values and exchange rates.

W Z I E N N I K U B Z E D O W Y.

(13 1-3) Obwieszczenie.

L. 4145. C. k. Sąd powiatowy w Dąbrowie podaje do publicznej wiadomości, iż w sprawie egzekucyjnej Dyrekcyi c. k. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie przeciw Janowi i Annie Juszczykom właścicielom realności pod l. k. 4/27 w Luszwicach na zasadzie prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 15. Kwietnia 1873. L. 4597 na mocy art. 99 lit. c. statutów Dyrekcyi c. k. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego tudzież na mocy art. IV. lit. c. min. Rozp. z dnia 28. Października 1865. L. 110 Dzp. p. P. celem zaspokojenia sumy 150 zł. a względnie 147 zł. w. a. z odsetkami po 120/0 od 28. Lutego 1871. aż do rzeczywistej zapłaty bieżącymi, tudzież dalszemi 30/0 odsetkami z wzięcia wraz z już przyznawanymi kosztami w kwocie 10 zł. 48 ct. oraz obecnie przysługującymi kosztami 4 zł. 97 ct. w. a. odbędzie się w tut. c. k. Sądzie powiatowym egzekucyjna publiczna sprzedaż realności pod l. k. 4/27 w Luszwicach położonej Jana i Anny Juszczyków własnej ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawnego opisaniami z dnia 27. Października 1869. opisanymi gruntami i innymi przynależnościami w trzech terminach a mianowicie w dniu 21. Stycznia 22. Lutego i 31. Marca 1875. na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania lub wyżej takowej, na trzecim zaś terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie. — Warunki licytacji tej są następujące:

- 1. Za cenę wywołania stanowi się wartość szacunkową tejże realności t. j. 800 zł. (Ośmset zł.)
2. Każdy chęć kupienia mający złoży przed licytacją do rąk komisji licytacyjnej jako zakład 100/0 sumy wywołania t. j. kwotę 80 zł. w. a. w gotówce w obligacjach państwa, w listach zastawnych towarzystwa kredytowego, albo też w listach zastawnych c. k. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego wraz z kuponami niezapłaconymi a to według kursu w ostatniej Gazecie Lwowskiej ogłoszonego.
3. Nabywca obowiązany będzie połowę ceny kupna wliczając w nią zakład 80 zł. złożyć natychmiast po ukończonej licytacji do rąk komisji licytacyjnej, drugą zaś połowę po prawomocności aktu licytacyjnego, poczem mu dekret własności wydanym, ciężary hipoteczne na cenę kupna przeniesione i nabywca za zgłoszeniem się w fizyczne posiadanie tej nabytej realności wprowadzonym zostanie.
4. Od dnia objęcia fizycznego posiadania zobowiązany jest nabywca ponosić wszystkie podatki i inne ciężary publiczne również ma nabywca należność przynależną z własnych funduszy uiścić.
5. O przestrzeni gruntów i o stanie zabudowań wolno chęć kupienia mającym przekonać się na gruncie, gdyż realność ta sprzedaną zostanie ryczałtowo tak jak ją dłużnik posiada i posiadać ma prawo.
6. Gdyby nabywca któremukolwiek z powyższych warunków zadość nie uczynił, w takim razie rozpisana zostanie

na jego koszt i niebezpieczeństwo nowa licytacja z jednym terminem, w którym realność ta za jakakolwiek cenę sprzedaną zostanie.

akta licytacji tej dotyczącej wolno chęć kupna mającym w tutejszym Sądzie przejrzeć lub w odpisie powziąć.

C. k. Sąd powiatowy Dąbrowa, 25. Października 1874.

(4611 1-3) Obwieszczenie

L. 3635 C. k. Sąd powiatowy w Niemirowie czyni wiadomo, iż na rzecz banku kredytowego włościańskiego Lwowskiego celem uzyskania wierzytelności w kwocie 73 zł. 50 ct. a. w. z odsetkami 120/0 od 14. Października 1871 r. bieżącymi tudzież dalszemi 30/0 odsetkami od kwoty w czasie należytych nieuiszczonej i kosztów egzekucyjnych w kwocie 7 zł. 32 ct. i 5 zł. 61 ct. a. w. przeprowadzona będzie w Sądzie w Niemirowie dnia 21. Stycznia, dnia 18. Lutego i dnia 11. Marca 1875 r. każdą razą o 10. godzinie przed południem przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 24 subr. 80 w Lipowcu powiatu Cieszanowskiego położonej do Wasyla Sulima należącej, ciała tabularnego nie stanowiącej ze wszystkimi do tej realności należącymi gruntami i przynależnościami z tem, iż na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 200 zł. a. w. lub wyżej niej, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania zostanie sprzedaną.

Nabywca będzie obowiązany, połowę ceny kupna, wliczając w nią zakład w kwocie 20 zł. a. w., złożyć natychmiast po ukończonej licytacji do rąk komisji licytacyjnej, drugą zaś połowę w 14. dniach po prawomocności aktu licytacyjnego.

Elżsże warunki licytacji można w tutejszej registraturze przejrzeć.

Niemirów, 19. Listopada 1874.

(4612 1-3) Ogłoszenie.

L. 3636. C. k. Sąd powiatowy w Niemirowie czyni wiadomo, że na rzecz c. k. uprz. banku kredytowego włościańskiego została dozwolona celem uzyskania sumy 84 zł. 24 ct. a. w. z odsetkami po 120/0 od 26. Lutego 1872 r. aż do rzeczywistej zapłaty bieżącymi, tudzież dalszemi 30/0 odsetkami od kwoty w należytych czasie nieuiszczonej, kosztów egzekucyjnych 7 zł. 32 ct. i 5 zł. 60 ct. a. w. przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 46/59 w Lipowcu położonej, Wasyla Hawryszkiewicza własnej, ciała tabularnego nie stanowiącej ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawniczego opisaniami 9. Stycznia 1869 r. wymienionymi gruntami i przynależnościami i celem jej przeprowadzenia wyznaczony termin na dzień 21. Stycznia, 18. Lutego i 11. Marca 1875 r. każdą razą o 10. godzinie przed południem w zabudowaniu Sądu powiatowego z tem dorożeniem, iż na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 200 zł. a. w. albo wyżej, zaś na trzecim terminie także niżej ceny wywołania zostanie sprzedaną.

Zakład 20 zł. a. w. Dalsze warunki licytacyjnej w c. k. Sądzie Niemirowskim można przejrzeć.

Niemirów, 31. Października 1874.

(4638 1-3) Edykt.

L. 8042. C. k. Sąd obwodowy w Rzeszowie na żądanie wierzycieli Franciszka Zgorlakiewicza i Majera Robinsohna otwiera do majątku dłużników Wojciecha Kusiby i Wandy Kusibowej w Ujezcu zamieszkałych konkurs, ustanawia komisarzem konkursowym p. Leona Hoszowskiego c. k. Sędziego powiatowego w Przeworsku, tymczasowym zarządcą masy kredalnej p. Feliksa Świtalskiego w Przeworsku i wzywa wierzycieli, aby na terminie 14. Stycznia 1875 r. o 9. godzinie przed południem w c. k. Sądzie powiatowym w Przeworsku przed p. komi-

sarzem konkursowym z dokumentami ich pretensje uwierzytelniającymi, celem postawienia wniosków względem zatwierdzenia tymczasowego lub zamianowania nowego zarządcy masy i tegoż zastępcy tudzież celem wyboru wydziału wierzycieli, stanęli.

Dalej wzywa c. k. Sąd obwodowy w Rzeszowie wszystkich tych, którzyby przeciw wspólnej masie kredalnej jako wierzyciele wystąpić chcieli, aby swe pretensje nawet w tym razie, gdyby co do tychże spór się toczył — w terminie później oznaczonym i ogłoszonym w tutejszym c. k. Sądzie obwodowym lub w c. k. Sądzie powiatowym Przeworskim, stosownie do przepisów ordynacyi konkursowej pod skutkami tą ordynacyą zagrożonemi zgłosili i przy terminie likwidacyjnym — likwidacyi i oznaczeniu pierwszeństwa poddali.

Na ogólnym terminie stawającym wierzycielom, którzy swe pretensje zgłosili, przysłuży prawo przez wolny wybór w miejscu dotychczasowego zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli inne osoby swego zaufania ostatecznie powołać.

Wierzyciele którzy nie w Przeworsku lub jego pobliżu mieszkają — winni w zgłoszeniu podać także mieszkalającego pełnomocnika do odbierania doręczeń upoważnionego — inaczej na wniosek komisarza konkursowego przez tutejszy sąd — na ich koszt i niebezpieczeństwo dla nich kurator będzie ustanowionym.

Dalsze ogłoszenia tego postępowania konkursowego zamieszczane będą w Gazecie Lwowskiej.

Rzeszów, 24. Grudnia 1874.

(11 1-3) Edykt.

L. 22.124. C. k. Sąd miejsko delegowany w Tarnowie wiadomo czyni, iż celem zaspokojenia pretensyi Karola Zaborskiego w kwocie 44 zł. 80 ct. a. w. z pn. odbędzie się w trzech terminach t. j. dnia 26. Stycznia 1875, 26. Lutego 1875, i 5. Kwietnia 1875. każdą razą w Sądzie o godzinie 10. rano publiczna przymusowa sprzedaż gospodarstwa wiejskiego pod l. 91 w Krzyżu położonego z domu mieszkalnego i 8 morgów 1597 kw. saż. gruntu się składającego, ciała tabularnego nie stanowiącego egzekuta Wojciecha Szpondera własnego, i jako cenę wywołania ustanawia się sumę 680 zł. a. w. jako wadyum 100/0 a. w. 68 zł. 50 ct. a. w. w które każdy licytant do rąk komisji licytacyjnej złożyć winien. Na wypadek niemożności uzyskania ceny szacunkowej na pierwszych 2 terminach, nastąpi sprzedaż na 3. terminie i nieej ceny szacunkowej.

Reszta warunków licytacyjnych, jako też protokół opisanie i oszacowanie powyższego gospodarstwa przejrzeć można w tut. sąd. registraturze.

O tem zawiadamia się strony interesowane do rąk własnych a wierzycieli niewiadomych tudzież tych, którzy prawo nad zastawu po wydaniu niniejszej uchwały uzyskali do rąk kuratora adw. Dr. Reinera z substytucją adw. Dr. Brauna i przez niniejszy edykt.

Tarnów, 17. Grudnia 1874.

(41 1-3) Edykt.

L. 4940. W sprawie egzekucyjnej Dawida Seitelbacha przeciw Janowi Włoszyńskiemu o 335 zł. w. a. z pn. na dniu 28. Stycznia, 17. Lutego i 19. Marca 1875 każdą razą o godzinie 9. rano w tutejszym sądzie odbędzie się egzekucyjna przymusowa sprzedaż realności pod Nr. 121 w Kańczuzie, ciała tabularnego nie stanowiącej, protokołem z dnia 4. Lutego 1873 l. 603 zajętej i protokołem z dnia 20. Czerwca 1873 l. 3382, egzekucyjnie na 600 zł. oszacowanej składającej się z domu drewnianego i ogródka, o czem się zawiadamia z tym dodatkiem iż realność ta dopiero przy trzecim

terminie nawet niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Wadyum wynosi 60 zł. — ewikycja żadna — reszta warunków licytacyjnych tudzież akt zajęcia i oszacowania mogą być w registraturze tutejszego sądu przejrzane.

C. k. Sąd powiatowy. Przeworsk dnia 14. Grudnia 1874.

(46 1-3) Ogłoszenie konkursu.

L. 13752. Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie w gimnazyach:

- 1) na jedną posadę nauczyciela filologii klasycznej w c. k. gimnazjum w Brzeżanach;
2) na jedną posadę nauczyciela filologii klasycznej w c. k. gimnazjum Samborskiem;
3) na jedną posadę nauczyciela filologii klasycznej w c. k. gimnazjum Tarnopol-skim;
4) na jedną posadę nauczyciela historii naturalnej w c. k. gimnazjum Przeworskim i
5) jedną posadę nauczyciela historii naturalnej w c. k. gimnazjum Przemyskiem.

Do każdej z tych posad przywiązana jest płaca w myśl ustaw z 9go Kwietnia 1870 i 15. Kwietnia 1873.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty należy wnieść do Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 25. Stycznia 18.5

Z Rady szkolnej krajowej. Lwów dnia 23 Grudnia 1874.

(26 1-3) G d i f t.

3. 12.740. Von Seiten des f. f. Lemberger Landesgerichte werden die Besitzer des angeblich in Verluft gerathenen auf den Namen der Lea Leinwand zur Zahl 5773, über die Einlage von 129 fl. öft W ausgefallten Sparrkassabüchels der galiz Sparrkaffe aufgefördert das erwähnte Sparrkassabüchel binnen einer Frist von 6 Monaten von Tage der dritten Einschaltung des gegenwärtigen Edictes in der Lemberger Zeitung an gerechnet, um so gewisser dem f. f. Landesgerichte vorzulegen, als sonst nach fruchtlosem Ablaufe der obigen Frist, das erwähnte Sparrkassabüchel für amortisirt erklärt werden wird.

Vom f. f. Landesgerichte. Lemberg, den 14. März 1874.

(34) G d i f t.

3. 68.276. Vom Lemberger f. f. Landes- als Handelsgerichte wird kundgemacht, daß die angemeldete Firma: „Sauluel Fischer“ für einen Pelzwaarenhandel en gross, nebst einer Kürschnerwerkstätte in Lemberg am 28. November 1874 in das Handelsregister für Einzelfirmen eingetragen wurde.

Lemberg, am 4. December 1874.

(40 1-3) Obwieszczenie.

L. 24786. C. k. Sąd obwodowy w Tarnowie wiadomo czyni, iż otwartą została upadłość co do majątku Chaskla Ingbera w Tarnowie a to co do całego tak ruchomego gdziekolwiek znajdującego się, jak i co do nieruchomego majątku położonego w tych krajach, gdzie urządzenie upadłości z dnia 25. Grudnia 1868 D. P. p. 869 Nr. 1. obo- wiązuje.

Komisarzem tej upadłości mianowanym został c. k. Adjunkt p. Zarzycki tymczasowym zaś zawiadowcą masy p. adw. Dr. Psarski za zastępstwem p. Dr. Forysty.

Wszyscy do tej masy upadkowej, jako wierzyciele jej, roszczenie mający, chociażby nawet o takowe i spory wytoczonemi były, powinni takowe w ciągu dni 60, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia w tutejszym Sądzie obwodowym stosownie do przepisów urządzenia upadłości unikając szkodliwych następstw także zagrożonych zgłosić — i na posłuchanie zaś w dniu 8. Marca 1875 o godzinie 9. zrana, odbyć się mającym do likwidacyi i do porządkowania podać.

Tak zgłoszonym i na ogólnem posłuchaniu stawającym wierzycielom służy prawo przez wolny obiór w miejsce zawiadowcy masy, jego zastępcy i członków delegacyi wierzycieli dotychczas urzędujących, powołać i stanowczo inne osoby, w których po- kladają zaufanie.

Nateraz celem potwierdzenia ustanowionego przez Sąd lub zamianowania innego zawiadowcy masy lub jego zastępcy tudzież obrania delegacyi wierzycieli, wyznacza się posłuchanie na dzień 25. Stycznia 1875, o godzinie 9. z rana, na którym stawić się mają wierzyciele ze stosownymi dokumentami rozszczenia ich wykazujące.

Zarazem przypomina się wierzycielom nie mieszkającym ani w Tarnowie ani w obrębie orzecstwa tutejszego c. k. Sądu delegowanego miejskiego, że gwoli §. 111 obowiązani są donieść sądowi o obranym przez siebie, a w Tarnowie mieszkającym pełnomocniku do przyjmowania za nich wszelkich wręczeń, gdyż w przeciwnym razie na wniosek komisarza upadłości na ich koszt i niebezpieczeństwo kurator byłby ustanowiony.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania upadkowego zamieszczone będą w urzędowym dzienniku Lwowskim.

Z c. k. Sądu obwodowego Tarnów dnia 31. Grudnia 1874

(45 1—3) E d y k t.

L. 4048. C. k. Sąd powiatowy w Szczercu podaje do powszechnej wiadomości, że w skutek odzewy c. k. Sądu krajowego, jako handlowego we Lwowie z dnia 28. Lutego 1874 do l. 8244 celem przymusowego ściągania sumy wekslowej 300 zł. w. a. przez Łajbę Rappaporta przeciw Mendlowi Majblum nakazem płatniczym rzeczono Sąd z dnia 20. Lipca 1867 do l. 38710 prawomocnie wywalczonej z 60% odsetkami od dnia 20. Lutego 1867 bieżąciami i kosztami w ilościach: 8 zł. 37 ct. w. a., 3 zł. 8 ct., 4 zł. i 8 zł. 15 ct. w. a. odbędzie się w zabudowaniu tutejszego Sądu powiatowego przymusowa sprzedaż licytacyjna realności pod l. 93 w Szczercu położonej ciału hipoteczne mającej, a stanowiącej własność dłużnika Mendla Majbluma, w trzech terminach a to: 21. Stycznia, 11. Lutego i 4. Marca 1875 r. każdym razem o 10. godzinie przed południem.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa w ilości 2100 zł. w. a., a jako wadyum ustanawia się kwotę 210 zł. w. a.

Na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko powyżej ceny szacunkowej sprzedana będzie, zaś na trzecim terminie także niżej takowej.

Inne bliższe warunki w tutejszym Sądzie powiatowym przejrzeć można; co do ciężarów i długów odseła się chęć kupienia mających do tu-sądowego urzędu ksiąg gruntowych, a względem podatków do c. k. urzędu podatkowego we Lwowie. O rozpisaniu tej licytacyi zawiadamia się strony i wierzycieli hipotecznych, tych zaś którzyby po dniu 9. Października 1873 jako dniu wystawienia ekstraktu tabularnego jakie prawa nabyli lub którymby niniejsza uchwała z jakiejby przyczyny wcale nie, albo niedość wcześniej wręconą być nie mogła przez kuratora w osobie p. Jana Lanowskiego ustanowionego i edyktał.

Z c. k. Sądu powiatowego Szczerzec dnia 26. Września 1874.

(63 1—3) Obwieszczenie licytacyi.

L. 4646 C. k. Sąd powiatowy w Makowie ogłasza iż w skutek odzewy c. k. Sądu krajowego w Krakowie z dnia 9. Października 1874 l. 28.998 celem zaspokojenia pretensyi p. Józefa Woźnego od spadkobierców s. p. Anny Stopkowej w kwocie 200 zł. w. a. z pn. się należącej, na dniu 28. Stycznia, 25. Lutego i 18. Marca 1875, każdą razą o 10. godzinie rano, a mianowicie: na dwóch pierwszych powyżej lub za cenę szacunkową, na trzecim zaś poniżej ceny sprzedany zostanie grunt pod 2 korce wysiewu wraz z wklina na Zaszklu w Makowie położony na 450 zł. w. a. oszacowany.

Warunki licytacyjna, akt zajęcia i oszacowania wolno interesowanym tutaj przejrzeć lub odpisać.

C. k. Sąd powiatowy. Maków dnia 20. Listopada 1874.

(27 3—3) Kundmachung.

Lieferung von fertigen Monturs- und Rüstungs-Sorten, dann Feldgeräthen für die Infanterie und Schützen-Bataillone der k. k. Landwehr der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder.

Das k. k. Ministerium für Landesvertheidigung beabsichtigt die Lieferung der nachfolgend specificirten Sorten im fertigen Zustande unter Entgegennahme schriftlicher gefestigter Offerte sicherzustellen.

Die Anzahl der Lieferungs Gegenstände, welche insgesammt bei der Landwehr-Monturs- Uebernahme-Commission in Wien einzuliefern sein werden, ist approximativ folgende:

- 10901 Stück Feldkappen sammt Abschen ohne Knöpfe;
- 48 " Kapuzen aus Kautschukstoff;
- 9140 " Wermelleibel für die Infanterie;
- 5178 " Wermelleibel für Schützen;
- 438 " Blousen für Infanterie, ohne Achseldragonen und ohne Metallknöpfe
- 831 " Blousen für Schützen, " " " "

(4664 1—3) Obwieszczenie.

L. 5967. C. k. Sąd powiatowy w Krzeszowicach podaje do powszechnej wiadomości, iż celem uzyskania sumy 29 zł. 25 ct. w. a. z pn. odbędzie się dnia 20. Stycznia, 17. Lutego i 24. Marca 1875 zawsze o godzinie 10. publiczna przymusowa sprzedaż realności włościańskiej pod l. 11 w Alwerni położonej do masy s. p. Piotra Miklaszkińskiego należącej a sądownie na 204 złr. oszacowanej.

Wadyum wynosi zł. 30 w. a. Opis realności i warunki licytacyjna są w registraturze sądowej do przejrzania.

O czym się chęć kupna mających z tem dołożeniem zawiadamia, że zajęta realność dopiero na trzecim terminie licytacyjnym i niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

C. k. Sąd powiatowy Krzeszowice dnia 6. Listopada 1874.

(4665 1—3) E d i k t.

3. 70123. Vom Lemberger k. k. Landesgerichte wird im weiteren Executionswege des Notariatsaktes vom 19. September 1872, zur Vereinbringung der Darlehenssumme von 1600 fl. öst. W. sammt 240% Zinsen vom 19. September 1873, der bereits zu erkannten Executionskosten von 4 fl. 32 kr., 4 fl. 2 kr., 4 fl. 2 kr. öst. W. so wie der gegenwärtigen Kosten von 58 fl. 20 kr. öst. W., die executive öffentliche Feilbietung der der Marya Ludwika Czysmańska gehörigen, in Lemberg sub Nr. 544/4 gelegenen Realität zu Gunsten des Hirsch Lubinger bewilligt.

Diese Feilbietung wird an drei Terminen d. i. am 9. Februar, 9. März und 6. April 1875 jedesmal um 10 Uhr Vormittags bei diesem Landesgerichte abgehalten werden

Der Ausrufspreis beträgt 24276 fl. 60 kr. öst. Währ.

Das Badium 2427 fl. 66 kr. öst. W.

Die übrigen Feilbietungs-Bedingungen so wie der Grundbuchsauszug und Schätzungsakt können in der hiesgerichtlichen Registratur, oder während der Feilbietung eingesehen werden.

Von dieser Feilbietung, werden Hirsch Lubinger und Frau Marya Ludwika Czysmańska, die k. k. Finanz-Prokuratur so wie sämtliche Hypothekar-Gläubiger verständigt, und allen denjenigen Gläubigern, welche nach dem 25. April 1874 Hypothekrechte erwerben sollten, oder denen der vorliegende Bescheid aus was immer für einem Grunde nicht zugestellt werden konnte, wird ein Curator in der Person des Advokaten Dr. Bobownik mit Substituierung des Advokaten Dr. Brzeziński bestellt, diesem der gegenwärtige Bescheid zugestellt, und sie hiervon durch das vorliegende Edikt verständigt

Vom k. k. Landesgerichte. Lemberg, am 19. Dezember 1874.

(72 1—3) Obwieszczenie. L. 46517.

W celu zabezpieczenia budowli konserwacyjnych w latach 1875, 1876 i 1877, na gościach rządowych w Kołomyjskim okręgu budowniczym wykonać się mających, odbędzie się w dniu 21. Stycznia 1875 o godzinie 12. w południe w c. k. Starostwie w Kołomyi licytacja przez składanie ofert.

Suma fiskalnych robót w r. 1875 wykonać się mających wynosi 8024 zł. 46 ct.

Bliższe warunki przedsiębiorstwa tego dotyczące, przejrane być mogą w wymienionem c. k. Starostwie gdzie także oferty stemplem na 50 ct i wadyum 50% sumy fiskalnej wynoszące zaopatrzone z wyrażeniem ceny nie tylko cyframi, ale i literami, przed oznaczonym terminem wnoszone być mają.

Oferty nie ułożone według przepisów, lub nie podane w terminie nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa. Lwów dnia 24. Grudnia 1874.

(29 3—3) Ogłoszenie konkursu.

L. 2493. Przy c. k. Sądzie powiatowym w Wojniczu opróżniona została posada c. k. Sędzię powiatowego w VIII. klasie rangi.

W celu obsadzenia tej posady, a ewentualnie posady sędzię powiatowego przy innym Sądzie powiatowym rozpisuje się konkurs z terminem 14. dniovym przy nadmianieniu iż kompetenci podania swe, w przepisanej drodze wnieść powinni do prezydium c. k. Sądu krajowego w Krakowie.

Kraków dnia 24. Grudnia 1874.

- 1323 " Mäntel für Infanterie, ohne Knöpfe;
- 365 " Mäntel für Schützen, ohne Knöpfe;
- 7418 " Pantalons ohne Strupfen, für Infanterie;
- 2886 " Pantalons ohne Strupfen, für Schützen;
- 795 " Hofenriemen;
- 27931 " Zwilch-Pantalons;
- 10458 " Hemden aus Calicot;
- 12325 " Gatten aus Leinwand;
- 13800 Paar Fußlappen aus Calicot;
- 210 Stück Leibbinden;
- 8753 " Halsbinden;
- 55741 Paar Schuhe;
- 8989 " Halbstiefel;
- 1533 Stück porte epées für Infanterie;
- 637 " rothe Schützenabzeichen für Infanterie;
- 496 " grüne Schützenabzeichen für Schützen;
- 4175 " Brotsäcke;
- 317 " Kalbfellstornister für Unteroffiziere mit Feuegewehr;
- 267 " Kalbfellstornister für Unteroffiziere ohne Feuegewehr und Offiziersdiener.
- 2380 " Kalbfellstornister für Soldaten mit Feuegewehr;
- 17 " Leibriementaschen zum Pionniersäbel;
- 88 " Signalthorn-Anhängerschnüre;
- 20 " Bandouliers für Feld-Gendarmen;
- 20 " Taschen für Feld-Gendarmen;
- 20 " Schließeisen für Feld-Gendarmen, ohne Schlösser;
- 16006 " Verbindungsstetten für Feld-Gendarmen;
- 3534 " Kochgeschirr-Heberstge;
- 7379 " Eßschalen sammt Deckel;
- 370 " Deckel allein zu Eßschalen;
- 31 " kleine gläserne Feldflaschen mit Blechüberzug und Tragchnur;
- 20402, 12 " Sanitäts-Armbinden von weißem Tuche mit rothem Kreuze
- 20982, 12 " Duzend große weiße Metallknöpfe mit Nummern;
- kleine " " " "

Die Eintheilung der Fußbekleidungen nach Größengattungen und die Nummern der Knöpfe werden den Erstherrn besonders bekannt gegeben werden.

Diejenigen, welche sich an dieser Lieferung betheiligen wollen, haben ihre schriftlichen, gestempelten und gehörig veriegelten Offerte längstens bis 3. Februar 1875 Mittags 12 Uhr an das Präsidium des k. k. Ministeriums für Landesvertheidigung einzusenden.

Um die Betheiligung an den Lieferungen für das Aerar auf weitere Kreise auszudehnen, werden hier, bei gleich günstigen Anboten, in erster Reihe solche Industrielle berücksichtigt werden, welche nicht schon zu den Conjoinen für die Bemontirung und Ausrüstung des k. k. Heeres gehören.

Für die Zubaltung des Offertes ist ein Badium mit fünf Prozent des nach den geforderten Preisen entfallenden Lieferungswertes bei der Landes-Hauptcasse in Wien zu erlegen, und der darüber erhaltene Erlagschein in einem von dem gefertigten Offerte abgeforderten Umschlage beigefügt dem Ministerium für Landesvertheidigung einzusenden, daß von dem Erlagscheine genommen werden kann, ohne das gefertigte Offert selbst öffnen zu müssen.

Die unmittelbare Einsehung von Badien an das Ministerium für Landesvertheidigung ist in keinem Falle gestattet, und würden derlei Badien den Erlegern ohne weitere Berücksichtigung ihrer Offerte sofort zurückgestellt werden.

In jedem Offerte ist genau ersichtlich zu machen, daß das erlegte Badium wirklich fünf Prozent des angebotenen Lieferungswertes beträgt, daher in dem Offerte der Gesamt-Lieferungswert, sowie das davon mit fünf Prozent berechnete Badium bestimmt ausgedrückt sein muß.

Die Badien derjenigen Offerenten, welchen eine Lieferung bewilliget wird, bleiben bis zur Erfüllung des abschließenden Contractes als Erfüllungs-Cautio erliegen, eventuell werden dieselben auf fünf Prozent des Wertes des den betreffenden Offerenten übertragenen restringirten Lieferungsquantums reduziert.

Die Lieferungs-Ersteher haften überdies für die genaue Erfüllung ihrer Lieferungs-Verbindlichkeit mit ihrem ganzen beweglichen und unbeweglichen Vermögen.

Offerte, für welche das entfallende Badium nicht vollzählig erlegt wurde, werden unberücksichtigt gelassen.

Jeder Offerent muß das Quantum des offerirten Artikels in Ziffern und Buchstaben, endlich bei jedem einzelnen Artikel den loco der Einlieferungs-Station geforderten Preis pr Stück oder Paar in Ziffern und Buchstaben deutlich und ohne Abdringung oder sonstiger Correctur im Offerte angeben

Die Entscheidung über die eingelangten Offerte behält sich das k. k. Ministerium für Landesvertheidigung vor, und wird die Lieferung jenen Concurrenten und für jene Artikel übertragen werden, bezüglich welcher dem Aerar — bei gleichzeitiger Rücksichtnahme auf die Leistungsfähigkeit oder bis nunzu bewiesene Verlässlichkeit des Offerenten — nach dem Befunde der dießfalls zusammen tretenden Commission der größere Vortheil geboten ist.

Im telegraphischen Wege oder nach dem oben festgesetzten Präklusiv-Termine eingelangte Offerte, ferner diejenigen Anbote, welche ohne Angabe der Lieferungs-Gegenstände und Preise bloß im Allgemeinen einen Prozentenachlaß auf die Preise anderer Concurrenten zugestehen, werden nicht berücksichtigt, die Bedingung aber, nur die Lieferung sämtlicher Sorten übernehmen zu wollen, wird als nicht beigefügt betrachtet, und kann das dem Landwehr-Aerar im §. 9 der Bedingungen vorbehaltene Recht zur theilweisen und restringirten Annahme des Offertes nicht heirren.

Die Bezahlung der eingelieferten Artikel wird in Bankvaluta bei der k. k. Landes-Hauptcasse in Wien geleistet

Die Einlieferung der Sorten hat mit 16. Mai 1875 zu beginnen, und in weiteren zwischen dem Lieferanten und der Uebernahme-Commission zu vereinbarenden bestimmten Fristen derart fortgesetzt zu werden, daß der Ersteher bis Ende Juli 1875 seine Lieferungs-Verbindlichkeit vollständig erfüllt hat.

Die Muster, Paaronen und Confections-Beschreibungen der einzuliefernden Artikel sind bei den k. k. Landwehr-Bataillonen in Wien, Brünn, Graz, Prag und Lemberg einzusehen.

Die Handels- und Gewerbetamnen, sowie die Landwehr-Bataillone Nr. 1 bis 78 werden gleichzeitig mit einer Anzahl Exemplare der vorliegenden Kundmachung und der dazu gehörigen besonderen Bedingungen vom 25. Dezember 1874 theilhaft, und die sich hiesfür interessirenden Unternehmer hievon Einsicht nehmen zu lassen.

Offert - Formulare.

Ich Endesgefertigter erkläre hiemit, die von dem k. k. Ministerium für Landesvertheidigung in Wien bezüglich der Lieferung fertiger Monturs- und Ausrüstungs-Sorten für die k. k. Landwehr aufgestellten allgemeinen und besonderen Bedingungen vom 25. Dezember 1874 eingesehen zu haben und erbitte mich, unter Einhaltung dieser Bedingungen nachfolgend benannte muster-mäßige, fertige Artikel, und zwar:

- Mäntel, für Infanterie ohne Knöpfe, den fertigen Mantel à (schreibe Gulden und Kreuzer)
- Paar Schuhe, das fertige Paar à 20. 20. an die k. k. Landwehr-Monturs-Uebernahme-Commission in Wien liefern zu wollen.

Für dieses Offert habe ich mit dem laut abgefordert vorgelegten Erlagscheines bereits erlegten Badium.

Unterschrift: Vor- und Zuname, Gewerbe und genaue Adresse des Offerenten.

Auf dem Umschlage.

Offert des N. N., wohnhaft in N. . . auf die Lieferung für die k. k. Landwehr auf Grund der Kundmachung vom 25. Dezember 1874.

An das Präsidium des k. k. Ministeriums für Landesvertheidigung in Wien. Beiliegend im abgeforderten Umschlage der Erlagschein über das bereits erlegte Badium. Wien, am 25. Dezember 1874.

Vom k. k. Ministerium für Landesvertheidigung.

(4654 2-3) **E d y k t.**

L. 6276. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pretensyi w kwocie 140 zł. 64 ct. w a. z pn. uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego w Hawryły i Katarzyny Kulczyckich się należących odbędzie się na dniu 26. Stycznia, 23. Lutego i 16. Marca 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem, w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności w Sośnicy pod l. 166 położonej do Hawryły i Katarzyny Kulczyckich należących, ciała tabularnego nie stanowiącej, na 400 zł. w a. oszacowanej pod warunkami w uchwale z dnia 24. Listopada 1874 l. 6276 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna, z prawem przeglądu protokołu zastawniczego opisanego i oszacowania z 25. Czerwca 1869, tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

Radymno 24. Listopada 1874.

(4651 2-3) **E d y k t.**

L. 5223. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia kwoty 412 zł. w a. wyrokiem karnym z 2. Grudnia 1871 l. 1413 przyznanych, dalej celem zaspokojenia kosztów w kwocie 9 zł. 2 ct., 7 zł. 83 ct., 2 zł. 23 ct., 9 zł. 26 ct. i 4 zł. 96 ct. przyznanych, odbędzie się na dniu 25. Stycznia, 22. Lutego i 15. Marca 1875. każdą razą o godzinie 10. rano, na rzecz Olexy Koszki przymusową sprzedawcą realności pod l. 255 w Sośnicy położonej, ciała tabularnego nie stanowiącej, w protokole 24. Listopada 1873 bliżej opisanego, do dłużnika Iwana Wojtowicza należących na 1000 złr. w a. oszacowanej pod warunkami w uchwale z 29. Października 1874 l. 5223 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu opisanego i oszacowania tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

Radymno dnia 29. Października 1874.

(4586 3 3) **Rundmachung.**

3. 2351. Vom f. f. Bezirgsgerichte in Husiatyn wird hiemit bekannt gemacht, es werde in Folge Ansuchens des Tarnopoler f. f. Kreisgerichtes vom 4. Juli 1874 Zahl 7931 zur Einbringung der vom David Berger gegen Josef Warszawski und Maria Warszawska erfügten Restwechselforderung von 230 fl. öst. W. f. N. G. die executive Veräußerung mittelst öffentlicher Feilbietung der der Maria Warszawska gehörigen feinen Grundbuchkörper bildenden Realität sub C. Nr. 308 in Husiatyn samt dem neuerbauten Hause sub C. Nr. 507 in Husiatyn bei diesem Gerichte in zwei Terminen d. i. am 4. Februar und am 4. März 1875 jedesmal um 10 Uhr Vormittags unter nachstehenden Bedingungen gegen Meistbot vor genommen werden:

1. Zum Ausrufspreise wird der nach dem Schätzungsacte vom 29. Jänner 1874 erhobene Schätzwert von 518 fl. österr. W. angenommen.
2. Jeder Kauflustige ist verbunden 100% des Ausrufspreises d. i. den Betrag von 51 fl. 80 kr. öst. W. alsadium in Barem zu Händen der Licitations-Commission zu erlegen.

Sichtlich der Steuern dieser Realität werden die Kauflustigen an das Husiatyn f. f. Steueramt gewiesen, und können die übrigen Licitations-Bedingungen, sowie das Pfändungs- und Schätzungsprotokoll bei Gericht eingesehen werden.

Zu dieser Licitation werden Kauflustige eingeladen.

Husiatyn, am 25. September 1874.

(4657 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 4577. C. k. Sąd powiatowy w Kulikowie podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że celem zaspokojenia wierzytelności Markusa Lebowhla w kwocie 320 złr. w a. wraz z 24% od 13. Października 1872 tudzież kosztów egzekucyjnych 3 zł. 99 ct., 2 zł. 36 ct., 1 zł. 50 ct., 2 zł. 18 ct. i niniejszych 3 zł. w a. publiczna sprzedaż realności gospodarczej pod l. konsp. 32 rep. 22 w Nadyczu położonej, dłużników Maryi Przyszlak też Lachman z wanej, i masy leżącej s. p. Fedia Przyszlaka własnej, ciała tabularnego nie stanowiącej, odbędzie się w zabudowaniu sądowym dnia 27. Stycznia, 10. Lutego i 24. Lutego 1875. każdą razą o 9 godzinie rano.

Cena wywołania wynosi 1210 złr. z adatek 121 zł. w a.

Resztę warunków można w Registraturze Sądu tutejszego w godzinach urzędowych przejrzeć.

Kulików 25. Października 1874.

(4610 3-3) **Ogłoszenie.**

L. 3601. C. k. Sąd powiatowy w Niemirowie czyni wiadomo, iż na prośbę c. k. uprz. banku kredytowego włościańskiego we Lwowie została dozwoloną celem wydobycia kwoty 315 zł. 38 ct. w a. z osz. 12% od dnia 29. Października 1872. aż do rze-

czywistej zapłaty bieżącymi tudzież dalszemi 30% odsetkami od kwoty w należywym czasie nie uiszczonej, kosztów w kwocie 9 zł 97 ct. a. w. już poprzednio, i obecnie przyznanych w kwocie 5 zł. 61 ct. a. w. przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 92 w Ławrykowie położonej Hryńka Pańcyszynego własnej, ciała tabularnego nie stanowiącej ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawniczego opisanego określonymi gruntami i innymi przynależnościami i celem przeprowadzenia wyznacza 3 terrina a to na dzień 21. Stycznia, na dzień 18. Lutego i na dzień 11. Marca 1875. w Sądzie w Niemirowie, każdą razą o 10. godzinie przed południem z tym dodatkiem, iż na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 800 zł. a. w. lub wyżej niej zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania zostanie sprzedana.

Zakład 80 zł. w a.

Bliższe szczegóły i warunki można przejrzeć w tusądowej registraturze

Niemirów 31. Października 1874.

(4604 3-3) **E d y k t.**

L. 3068. C. k. Sąd powiatowy w Cieszanowie podaje do powszechnej wiadomości, że w celu zaspokojenia wywalczonej przez Eliasza Hammer przeciw Dmytrowi Pasternakowi kwoty 34 zł. w a. z pn. rozpisana zostaje publiczna przymusowa sprzedaż gospodarstwa gruntowego pod l. k. 60 subsk. 151 w Lublińcu starym położonego, ciała tabularnego niestanowiącego, Dmytra Pasternaka własnego, na trzech terminach, a to: na dniu 12. Stycznia, na dniu 15. Lutego i na dniu 15. Marca 1875. każdą razą o 10. godzinie przed południem w tutejszym Sądzie.

Jako cenę wywołania ustanawia się przyjętą cenę szacunkową 425 zł. waluty austr.

Wadium 100% ceny wywołania czyli 42 zł. 50 ct. w a. obowiązany jest każdy chęć kupna mający do rąk komisji licytacyjnej złożyć.

Na dwóch pierwszych terminach powyższe gospodarstwo tylko wyżej lub za cenę wywołania, na trzecim zaś terminie i poniżej takowej, jednak nie niżej jak za 220 zł. w a. sprzedanem będzie.

Zresztą wolno jest chęć kupienia mającym akt zastawniczego opisanego i ocenienia gospodarstwa gruntowego, sprzedać się mającego, i szczegółowe warunki licytacji przejrzeć w tutejszo-sądowej registraturze.

C. k. Sąd powiatowy

Cieszanów dnia 10. Września 1874.

(4609 3-3) **Obwieszczenie relicytacji.**

L. 10 236. C. k. Sąd powiatowy ogłasza, że na mocy tusądowego prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 4. Grudnia 1870. do l. 11.204 na zaspokojenie wywalczonego kapitału 200 zł. i z odsetkami po 12/100 od 24. Października 1870. aż do rzeczywistej zapłaty bieżącymi tudzież dalszemi 3/100 odsetkami od kwoty w należywym czasie ni uiszczonej nakoniec na zaspokojenie kosztów w kwocie 5 zł. 82 ct. w a. już poprzednio przyznanych i kosztów niniejszego podania w kwocie 4 zł. 11 ct. w a. pierwotnie uchwala z dnia 15. Kwietnia 1870. l. 2107 do wiadomości sądowej przyjęte opisanie zastawnicze realności pod l. 44/227 w Wierbowcu uznać za egzekucyjne i zezwalając zarazem na publiczną egzekucyjną sprzedaż realności pod l. k. 44/227 położonej Stefana Gordija własnej ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawniczego opisu z dnia 18. Września 1869. opisanymi gruntami i innymi przynależnościami, która w gmachu tusądowym 22. Stycznia, 12. i 26. Lutego 1875. każdą razą 10. godzinie rano się odbędzie.

Jako cenę wywołania stanowiąc będzie wartość szacunkowa tej realności w wysokości 400 zł. w a. każdy do licytacji przystępującej obowiązany 100% załad w stosunku do ceny wywołania do rąk komisarza sądowego złożyć i przysłużyć mu prawo akt oszacowania wraz z szczegółowymi warunkami licytacyjnymi w tusądowej registraturze zaś wykaz możliwych zaległości podatkowych i innych uprz. ciężarów w tutejszym urzędzie podatkowym przejrzeć.

Przy pierwszych dwóch terminach wiadoma realność dłużnicza może być nabytą jedynie wyżej a przynajmniej za cenę szacunkową przy ostatnim zaś terminie za jakąkolwiek ofertę.

C. k. Sąd powiatowy.

Kossów dnia 30. Listopada 1874.

(4655 3-3) **E d y k t.**

L. 6278 C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pretensyi 187 zł. 51 ct. w a. z pn. uprz. Zakładowi kredytowemu włościańskiemu u Hawryły Misiejki się należących, odbę-

dzie się na dniu 1. Lutego, 1. Marca i 1. Kwietnia 1875 r. każdą razą o godzinie 10. przed południem w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności pod l. 166 w Sośnicy położonej, do dłużnika Hawryły Misiejki należących, ciała tabularnego nie stanowiącej, w protokole z 23. Marca 1869 opisanego, pod warunkami w uchwale z 24. Listopada 1874 l. 6278 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu zajęcia i oszacowania, tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

Radymno dnia 24. Listopada 1874.

Doniesienia prywatne.

Starającym się o umieszczenie w zawodzie kupieckim, gospodarskim lub w każdym innym zawodzie, wskazać korzystne posady w kraju lub zagranicą, istniejący od dawnych lat

Zakład pośredniczący

„GERMANIA“,

w Wrocławiu (Prusy),
Reuschestrass Nr. 52.
Pośrednictwo dla nadawców
posad bezpłatne (4241 9-15)

SKARB WATAŻKI

Powieść z końca XVIII wieku

przez

WŁADYSŁAWA ŁOZIŃSKIEGO.

Warszawa — Nakładem Gebethnera i Wolffa — Stron 326, s^o

opuściła właśnie prasę i jest do nabycia

w księgarni

Gubrynowicza i Schmidta

przy placu św. Ducha.

Po sprawdzeniu rachunków działu gradowego

przez

Rade nadzorczą

Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie

okazała się pozostałość stanowiąca

20% od zaliczki gradowej

w r. 1874. złożonej,

którą członkowie Towarzystwa w myśl §. 38 statutu gradowego w dotyczących Agencyach odebrać mogą.

Dyrekcya wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

Henr. hr. Wodzicki. H. Komar. H. Kieszkowski.

C. k. uprzyw.

Karola

kolej galic.

Ludwika.

OGŁOSZENIE.

W skutek zaprowadzenia z dniem 1. Stycznia 1875 r. waluty pruskiej w markach na kolejach żelaznych w państwie niemieckim, jakoteż z powodu używania od tegoż dnia kilogramu jako jedności do oznaczenia wagi, — **cenę** ogłoszone dla pojedynczych taryfach związkowych między Galicyą a Rumunią z jednej a zagranicą z drugiej strony objęte, **nie podlegają na razie żadnej materialnej zmianie** i pozostają z tą jedynie modyfikacją aż do dalszego postanowienia w użyciu, że dotychczasowa **waga w cetnarach** na przyszłość **na kilogramy**, (50 kilogramów równają się jednemu cetnarowi cłowemu,) **a talary na walutę markową** (jedna marka równa się dsiesięciu srebrnikom, — jeden srebrnik równa się dsiesięciu fenigom markowym) — **zamieniać się będą.**

Równocześnie zwraca się uwagę na to, że od 1. Lutego r. p. tylko te formularze na listy frachtowe przyjmowane będą, które zaprowadzone zostały regulaminem ruchu z dnia 1. Lipca b. r.

We Lwowie w Grudniu 1874.

Dyrekcya ruchu.

(60 2-3)